

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrsta
malih oglasov po 150
in 20. večji oglas
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popusti
Izide ob 4 zjura
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Ureanišče je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Ureanišče
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana ste. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sorajevski. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Gospodarski položaj
Poljske

Poljska s 30 milijoni prebivalcev je pretežno agrarna država. Skoraj 10 odstotkov poljskih državljanov se bavi s poljedelstvom, ki bi prinašalo seveda mnogo več sadov, če bi stal poljski kmet na tako visoki stopnji omike kakor češki. Tako pa še sedaj leži nad milijon orolov rodovitne zemlje kot praha neobdelane vse leto, da si zemlja odpočije, ker je ne gnoje. Od industrije živi sicer samo 18 odstotkov, vendar pa ima Poljska nekaj važnih industrijskih središč, kjer se na veliko proizvajajo na najmodernejše načine tekstilni in železni izdelki.

Tudi Poljsko tare gospodarska kriza. Dočim je znašala vrednost uvoza 3 milijarde 112 milijonov zlotov, se je prodalo v tujino samo za 2 milijardi 813 milijonov zlotov poljskih proizvodov. Poljsko narodno gospodarstvo je imelo torej lansko leto 299 milijonov zlotov ali okrog 2 milijardi Din izgube.

Ta primanjkljaj poljske trgovske bilance je tem usodnejši, ker tudi Poljska občuti poljedelsko krizo. Res je sicer obdelovanje zemlje zvezano na Poljskem z manjšimi stroški ko na Češkem ali v Sloveniji in zato poljski kmet lažje preda poljedelske pridelke po nižji ceni kot češki ali slovenski kmet, vendar pa nepričakovani padec žitnih cen ogroža tudi poljskega kmetja. Poljski državljani morajo plačevati ne samo redne davke, ampak so morali obnoviti tudi večino poljskih domov. Zakaj svetovna in boljševiško-poljska vojna sta divjali zlasti na poljskem ozemlju in uničevali poljsko narodno premčenje. Zato je razumljivo, da zahteva življenjski napredek od poljskih državljanov, da se finančna močnost popolnoma izkoristi.

Padanje cen poljedelskih pridelkov je prisililo poljskega kmeta, da omeji svoje potrebe do skrajnih mej. Mesto kave se zadovoljuje zjutraj z domačimi jedili, šteti z obleko, perilom in obuvalom, novo poljedelsko orodje kupi samo tedaj, če mu staro res popolnoma odpove službo; celo najbolj napreden velik kmet čaka z nakupovanjem poljedelskih strojev, če mu je le mogoče, ker misli, da bo vsled kmetijske krize padla njihova cena.

Narod je kakor človeško telo; če je bolan samo eden ud, trpi vse telo. Tako se tudi delavci ne morejo radevati padanja cen kmetijskih pridelkov. Kaj mu pomaga, da je kruh cenejši, če pa izgubi delo? Tako je kmetijska kriza začela provzročati krizo tudi v industriji. Najbolj se čuti zastoj v kopanju železne rude, v železni, tekstilni, sladkorni in kožni industriji. Narastla je edino produkcija premoga in pa soli. Zakaj Poljska, ki proizvaja letno okrog 350.000 ton kamene soli, je našla v zadnjem času za njo odjemalce v Meksiki, Braziliji in južnem Kongu.

Iz vseh teh razlogov narašča brezposelnost. Samo v znamenitem poljskem industrijskem mestu Lodz, ki ima okrog 31.000 delavcev, jih je zadnji teden 4600 izgubilo delo. Dočim je bilo 1. decembra 1929 okrog 188.000 brezposelnih delavcev, jih je sedaj že 211.000, med njimi 47.000 žen. Razen tega pa je v izredno težkem položaju skoraj ves krojaški obrt, torej okrog 100.000 družin. Poljske čevljarje pa ogroža znani češki velepodjetnik Tomaž Bata. Kakor je prodal s svojimi prodajalnami čevlje v Nemčijo, četudi se je proti njemu zvezalo 85 največjih nemških tovarn za obuvalo, in zmagonosno prodira celo v Egipt, Indijo in južno Afriko; tako si hoče Bata ustvariti tržišče za svoje čevlje tudi v Poljski, kjer je nedavno osnoval tri prodajalne. Ker poljski čevljar ne more izdelovati obuvala po tako nizki ceni kakor Bata, preti resna nevarnost 140 tisočem poljskih čevljarjev in njihovim družinam.

Velike težave dela poljski industriji Nemčija, ki izpodriva Poljsko s svetovnih trgov. Nemčija je za poljsko industrijo tem nevarnejša, ker je dvignila Nemčija svoj izvoz že na največjo predvojno višino, četudi je sedanja Nemčija manjša od predvojne. Tako je izvozila lansko leto okrog 14 milijard ton svojih proizvodov, a njena trgovska bilanca izkazuje 47.6 milijonov mark ali 646 milijonov dinarjev prebitka. Nemška konkurenca je vzrok, da se poljski gospodarski stroji v razmeroma majhni meri izvažajo v sovjetsko državo. Nemčija vsestransko podpira svojo industrijo in svoj izvoz v Sovjetsko unijo; eventualno izgubo krije nemška vlada s 65 odstotki. Razen tega more nemška industrija vsled vladne pomoči zahtevati izplačila gospodarskih strojev šele v petih letih, dočim morejo

Nove napovedi poitalijančevanja

Bivši bojevniki zahtevajo pospešitev poitalijančevanja - Delitev Slovencev v tri vrste

Trst, 7. febr. t. »Italia«, glasilo bivših bojevnikov, zahteva hitreje raznarodovanje Slovanov v Italijo. V pogledu odpornosti deli italijanska revija Slovence v tri vrste. V prvo vrsto spadajo ljudje, ki se jih avstrisjska in jugoslovanska propaganda ni oprijela in so pod slovanskim plaščem ohranili še rimljansko dušo. Te bodo Italijani v najkrajšem času poitalijančili. V drugo vrsto je treba šteti Slovence, ki so sicer še pod vplivom »tujih idej«, a bodo prej ali slej ugledali luč italijanske »svobode«. Tretji pa bodo zakrknjeni tudi umrli, ne da bi jim posijala luč svobode. Te je treba izločiti z energičnimi sredstvi iz slovanske množice. Fašistična Italija ne more trpeti tujega vtikanja v njene notranje zadeve in bo vse zaupnike tujih organizacij spravila na varno, ker hoče dovršiti svoje civilizatorično delo (!). Umetno orga-

nizirani odpor ni za Italijo nobeno vprašanje. Kolonizacija, selitev v notranjost in izseljevanje Slovanov, šola in vojaščina vršijo naglo svoje delo. Italija bo tudi dvignila življenjske pogoje primorskega ljudstva!

Tudi krstna imena
pridejo na vrsto

Trst 7. febr. t. Občinski komisar v Stanje-lu na Krasu je sklenil pričeti »uradno« izpreminjati slovanska krstna imena. Za ta sklep je že prejel uradno pohvalo. Doslej je bilo uradno izpreminjanje slovanskih krstnih imen v teku samo v Trstu in sicer so se menjala imena šolskih otrok. Starši prejema kratkomalo od magistrata poziv, naj predložijo novo ime, ki ga želijo, sicer ga bo občinski uradnik sam

določil. Prepovedana so imena kakor: Ciril, Metod, Milan, Milena, Dušan, Boris, Stanko, Venceslav i. t. d. Neki deklici je občina vzela ime Milena, čeprav nosijo vse italijanske kraljčine to ime kot drugo! V to vprašanje bo morala prej ali slej poseči tudi cerkev. Zupniki so danes po zakonu primorani v uradnih dokumentih rabiti nove poitalijančene priimke. Glede krstnih imen pa ni nobene zakonske določbe. Tu nastane vprašanje, ali more država prisiliti cerkev, da rabi tudi nova krstna imena, ki so bila vsiljena udom katoliške cerkve po državnih organih? In drugo vprašanje: Ali more cerkev prepovedati, da se slovenski otroci krstijo na slovanska imena, ki so vendar imena katoliških svetnikov? Cerkev bo gotovo morala nastopiti proti takšnemu vtikanju v njene zadeve!

Mučeništvo kristjanov na Kitajskem

3 školi obglavljeni, 2400 kristjanov poklanih

Milan, 7. febr. l. Iz Kitajske se je te dni vrnil italijanski misijonar, ki je bil več ko 30 let na Kitajskem. Naravnost čudež je bil, da se je kot edini rešil iz grozovitega pokolja kristjanov v provinci Šangsi. Pater, ki noče, da bi se imenovalo njegovo ime, je dejal, da je bilo pri tem pokolju 2400 kristjanov vsled svoje neomajne vere ubitih. Trije škofje so bili obglavljeni in njih glave razstavljene v lesenih kletkah, njih trupla pa so bila vržena pred mestno obzidje psom in jastrebov. Pokolj je zasnoval in izvedel podguverner, ki je potem sam padel v nemilost in bil obglavljen.

Trikrat je moral zamahniti krvnik, da je glavo čisto odsekal od trupla. V provinci Šangsi, kjer je tekla mučeniška kri kristjanov, je še nad 80.000 katoliških kristjanov in kljub vse-mu preganjanju se vse misijonske postaje lepo razvijajo.

Bati pa se je, da bo v bodoče delo misijonarjev znatno težje, ker so se nekatere velesile že odrekle vsem privilegijem, ki so jih imeli njih misijonarji. Tako se je že odrekla tem predpravicam britanska vlada, dočim se z ameriške strani zatrjuje, da bo Amerika vztrajala na svojih predpravicah.

Proti sežiganju mrličev

Belgrad, 7. febr. b. Povodom prošnje društva »Ogenj« za zidavo krematorija v Belgradu, se je razvila v tukajšnjem časopisu živahna polemika o ciljih tega društva, o potrebi krematorija ter o stališču krščanske cerkve v tej zadevi. Po izjavi svetega sinoda, ki je odločno protiven vsaki misli na to, da bi pravoslavna cerkev podpirala to akcijo, je iz teološke strani posvetil v to vprašanje frančiškan o. dr. Vlašič, nakaer je odgovoril predsednik društva »Ogenj« dr. Vojislav Kujungžič.

V današnji »Politiki« prav tako iz teološkega stališča odbija in odločno odklanja ustanovitev krematorija dr. Simon Stanković, arhimandrit in profesor pravoslavne teološke fakultete v Belgradu. Na podlagi svetopisemskih izrekov dokazuje upravičenost odklanjanja tega stališča cerkve. Bolj zanimivo je to, kar pravi o voditelju tega pokreta: »Voditelj tega pokreta, ki datira že od leta 1904., je g. dr. Vojislav Kujungžič, zdravnik. Posebno sumim na neko posebno krščansko razpoloženje gospoda Kujungžiča, ki objavlja v večerajšnji »Politiki«, da je pobornik nesmiselne teorije o tatvini mrtvega telesa Jezusa Kr-

stusa od strani bližje okolice. Tega stališča ne zastopa noben kristjan, najmanj pa pravoslaven. Zdi se mi, da gospod Kujungžič uživa pri tem, da spravlja na dan take senzacionalne zadeve. Tako je nedavno v »Narodni Odbrani« objavil članek, v katerem zahteva, da se cirilica zamenja z latinico. Tako vprašanje lahko obravnava samo filozof, ne pa zdravnik!»

Ta izjava uglednega pravoslavnega teologa se mnogo komentira z ozirom na dejstvo, da se opaža v zadnjem času živahno delovanje gotovih krogov.

Kakor smo zvedeli, v Belgradu še nadalje kroži poziv, da naj se pravoslavni pristaši društva »Ogenj«, ki propagira sežiganje mrličev, odpovedo pravoslavni veri in naj se vpišejo v bolj »liberalno« vero, ki dovoljuje sežiganje mrtvecev, to je v protestantovsko. Ta poziv najbolj jasno označuje verska čustva pobornikov zahteve za sežiganje mrličev.

V današnji »Pravdi« se prav tako obrne proti krematoriju pravoslavni prota Petrovič. Lahko trdimo, da je vsa javnost odločno proti nameram znanih krogov.

Načrt ribarskega zakona

Belgrad, 7. febr. b. Te dni je zborovala v Belgradu konferenca banknih strokovnjakov za definitivno redakcijo novega ribarskega zakona. Po načrtu, ki ga je komisija izdelala, so vse fevdalne pravice ukinjene. Sstale privatne pravice pa se lahko razlaste, ako to zahtevajo splošni javni interesi. Policijske odredbe in predpisi se zelo poostrejejo, posebno glede ribarjenja s prepovedanimi orodjem in pripravami, kakor n. pr. z dinamitom. V vsej državi se vpelje zakupniški sistem pod nadzorstvom kmetijskega ministrstva. Koncesije bo izdajal ban, v katerega pristojnost spada tudi razdelitev voda na revirje.

Večina članov komisije je zahtevala, da se predvideva tudi poseben banki fond, v poljske tovarne dovoliti največ dvoletno izplačilo.

Ne samo politično, tudi gospodarsko bi Poljska mnogo pridobila, če bi se ožje naslonila na Malo antanto. Gospodarski razlogi samoočrambe, ki je možna samo v velikih zajednicah, jo bodo tudi prej ali slej privedli k temu koraku

katerega bi se stekal denar od zakupnine in sicer 50%. Ta predlog je bil sprejet. Fond bo služil za pospeševanje in izboljšanje ribarstva.

S to redakcijo je popravljen prvoten osnutek, ki je predvideval ekspropriacijo vseh ribarskih pravic ter ustanovitev samo ene vrste ribarskih revirjev.

Seja v'ade

Belgrad, 7. febr. (AA.) Danes od 12 do 13 je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade generala Petra Živkovića. Ministrski svet je razpravljal na seji o tekočih poslih.

Savski ban v Varaždinu

Varaždin, 7. febr. z. Ban savske banovine dr. Šilović je ob priliki svojega potovanja v Zagorju posetil v Varaždinu tudi frančiškansko gimnazijo. Rektor kolegija oče dr. Pišepek se je zahvalil banu za njegovo ljubezen proti siromašnim otrokom. Ban si je v družbi rektorja ogledal prostore gimnazije in izrazil svoje zadovoljstvo ter pohvalil delo frančiškankov za izobrazbo mladine

Obletnica
papeževega kronanja

Belgrad, 7. febr. z. V nedeljo se bo na svečan način proslavila obletnica papeževega kronanja. Pri tej priliki bo imel papeški nuncij v Belgradu msgr. Pelegrinetti v cerkvi Kristusa Kralja svečano službo božjo.

Zagreb, 7. febr. z. Dne 12. februarja t. l. ob obletnici kronanja papeža Pija XI. se vrši v zagrebški stolnici ob 10 dopoldne svečana služba božja nadškofa dr. Bauerja.

Preosnova
vojne akademije

Belgrad, 7. febr. b. Vojni list prinaša uredbo o reorganizaciji vojne akademije. Po tej uredbi se vojna akademija deli na nižjo in višjo vojno šolo. Nižja šola ima nalogo, da sprejete mladeniče pripravlja in vzgaja za bodoče mlade častnike naše vojske. Višja šola pa ima namen, dati mladim častnikom naše vojske višjo vojno znanstveno izobrazbo.

Po novi uredbi se bodo začetkom letošnjega šolskega leta sprejeli v vojno akademijo mladeniči, ki so dovršili kot redni dijaki 4 razrede državne gimnazije ali realke in ki so prestali malo maturo. Glede starosti je v odredbi določeno, da ne smejo biti kandidati mlajši od 14 in ne starejši od 15 let. Za računanje starosti se jemlje vpoštev rojstno leto. Glede trajanja pouka predvideva uredba 5 let. Končno predvideva uredba za leto 1930-31. izjemo, po kateri se lahko sprejemajo novi gojenci tudi še po dosedanjih predpisih.

Kongres vinogradnikov

Belgrad, 7. febr. b. Kakor smo že poročali se bo v najkrajšem času vršil v Belgradu kongres vinogradnikov. Tukaj so bili v zadnjih dneh zastopniki raznih vinarjih zadrug, ki so z merodajnimi činitelji razpravljali o programu in cilju tega kongresa, na katerem se bo predvsem sklepalo o ukrepih, ki so potrebni za izboljšanje položaja naših vinogradnikov. Sem spada predvsem ustanovitev vinske borze ter pospešitev izvoza naših vin v inozemstvo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. febr. z. V nedeljo ob 3 popoldne se vrši v dvorani nove belgrajske univerze protestni miting proti verskemu preganjanju v Rusiji.

Belgrad, 7. febr. b. V nedeljo bodo na svečan način otvorene razne delavske ustanove, ki jih je v zadnjih letih zgradila belgrajska občina. Med drugimi so to zgradba za prenočišče brezposelnih, otroški vrtec in bolnice.

Belgrad, 7. febr. (AA.) Jutri izide prva številka »Glasnika za strokovno izobrazbo«, ki ga bo izdajalo ministrstvo za trgovino in industrijo. Druga številka je že pripravljena in bo izšla v kratkem.

Belgrad, 7. febr. (AA.) Ministrstvo za gradnje je znižalo vozino na vseh avtobusih v državnih režiji v Bosni in Hercegovini na 0.75 Din za km.

Belgrad, 7. febr. (AA.) na seji dne 5. t. m. je Privilegirana agrarna banka dovolila 508 zadružnih posojil, 62 dolgoročnih hipotekarnih posojil in 7 meničnih posojil.

Revizija soc. zakonodaje in delodajalcev

II.

Namen zakona o zaščiti delavcev je, da nudi potrebno zaščito delovnim močim in da ustvarja institucije, ki naj bi na eni strani čuvale nad izvrševanjem določil zakona, na drugi strani pa, da bi nudile oporo delavstvu pri boju za njegove ekonomske, kulturne in moralne interese. V svojem poslanstvu pa vplivajo te institucije že po bistvu svojega udeleževanja kot posredovalke med nasprotnimi silami v gospodarstvu in družbi.

Kakšno stališče zavzemajo delodajalske organizacije napram tem institucijam?

a) Inspekcija dela.

Inspekcija dela je nadzorni in izvršilni organ socialne zaščite. Radi tega mora imeti najširšo oblast, najmanj pa vso onkraj oblasti, katero imajo ostale izvršilne oblasti v državi z ozirom na izvrševanje ostalih zakonov. Radi tega ima inspektor dela pravico, da sme obiskati podjetja vsak čas, brez napovedi, da obuje z delavstvom direktno; da pokliče na pomoč strokovnjake in druge izvedence; da izda odloke, ki morajo biti izvršeni tekom enega meseca in slično.

Iz predloženih zahtev pa je razvidno, da zahtevajo delodajalci, da sme inspektor dela obiskati in pregledati podjetje le v spremstvu lastnika podjetja ali pa njegovega pooblaščenca. Ako bi se uresničila to zahteva, bi prišel inspektor dela ob svojo avtoriteto, delavstvo v dotičnem podjetju pa ob možnost svobodnega in odkritega izražanja. Kajti kateri delavec bo imel dovolj korajžja, da se — četudi po pravici — nepovoljno izrazi proti podjetniku v prisoju podjetnika!

Nezgodbe v obratih ne bi smel inspektor dela več preiskovati osebo, smel bi le odrediti komisijo, v kateri pa bi moral biti tudi zastopnik delodajalcev.

Inspektor dela tudi ne bi smel pritegniti pri pregledovanju obratov strokovnjaka, ki bi bil po njegovem mnenju najbolj prikladen, ampak bi se smel posluževati le oseb, ki so v javni službi. Torej odvisne osebe. Pri pregledu obrata mora o nudi podjetniku inspektorju dela vsa potrebna sredstva in dokumente. Podjetniki zahtevajo, da se uklone vse te pravice.

Proti odlokom inspekcije dela je množna pritožba na ministrstvo za socialno politiko. Delodajalci pa zahtevajo, da naj bo mogoča pritožba še na državni svet in da naj bodo odloki toliko časa neizvršljivi, dokler ne bodo rešile priziva vse instance. Z drugo besedo, odloki bi bili v velikih slučajih brez pomena.

Krona vseh zahtev pa je želja, da se kaznujejo kršitelji zakona o zaščiti delavcev le z denarno globo, ne pa tudi z zaporom. Sedaj je namreč v veljavi zaporna in denarna kazen.

Kdor zasleduje in primerja pozljivo sedanja določila zakona in zahteve delodajalcev, bo moral priti do zaključka, da je bolje, da ni nikake inspekcije dela, kakor pa da bi bil tak spatek, kakršnjega žele zastopniki delodajalcev.

b) Delavske zbornice.

Delavske zbornice so se neverjetno hitro uveljavile in so veliko koristile delavstvu, pa tudi družbi, ker so spravile s sveta marsikak trd oreh, ki bi sicer povzročil precejšnja razburjenja. Tudi pri sodelovanju izdelave delavskega prava so prvačile vsem institucijam v državi.

Pa tudi napram delavskim zbornicam so nastopili delodajalci.

Žele, da se ustanove za nameščence posebne zbornice. Dalje zahtevajo, da morajo prisostvovati državne oblasti vsem skupščinam delavskih zbornic. Volilno pravico za delavske zbornice naj bi imeli le delavci, ki so dopolnili 21 let — sedaj, ki so stari 18 let.

Za delavstvo v obratih bi smele le tedaj intervenirati, ako žele podjetniki.

c) Borze dela.

Borze dela posredujejo za delo brezposelnim delavcem. V ta namen jim smejo nakazovati tudi polovično vožnjo. Po sedanjih določilih ne smejo pošiljati borze dela delavcev v obrate, kjer je štrajk ali pa izprilje.

Delodajalci zahtevajo, da smejo dovoljevati borze dela polovično vožnjo delavcem, ki gredo na sigurno delo. Dalje da smejo iskati delo le za take delavce, ki niso v štrajku ali pa v izprilju.

Kar se tiče uprave borz dela, žele, da ne sme biti v njih nadglasovanja in da smejo veljati le tisti sklepi, za katere so glasovali tudi vsi delodajalski zastopniki.

d) Obratni delavski zaupniki.

Odločno zahtevajo delodajalci tudi ukinitve institucije obratnih delavskih zaupnikov, češ da so le sredstvo politično-razredne borbe proti današnjemu družabnemu redu. Pri tem se sklicujejo celo na boljševike, ki da so uvideli, da ni dobro, če se vrtikajo v upravo podjetij delavci in nameščenci, radi česar da so dali vso oblast ravnateljem.

Ako bi pa vendar ostala ta institucija, potem naj bi smeli vršiti delavski zaupniki svoje funkcije le izven delovnega časa. Dalje, da ne bi smela postati delavski zaupnik nobena oseba, ki bi ne imela po mnenju podjetnika, za to potrebne moralne kvalifikacije.

e) Delavske legitimacije.

Za delavstvo je zelo važno, da ima legitimacije, ker se velikokrat seli.

Sedanj zakon dovoljuje, da sme dobiti delavec potrebno legitimacijo ali pri državnih in samoupravnih oblasteh ali pa pri delavskih organizacijah.

Po intencijah delodajalcev naj bi izdajale take legitimacije le državne oblasti. Pa tudi te legitimacije bi bile za delavce brez pomena. Izročiti bi jih namreč moral svojemu delodajalcu. Nazaj bi jih mogel dobiti le, če bi na to pristal dotični uradnik. V slučaju štrajka ali izpora bi se pa vse legitimacije izročile policiji odnosno pristojni politični oblasti.

Navedli smo le najvažnejše zahteve delodajalcev v pogledu zakona o zaščiti delavcev. Pa že iz teh bo mogoče napraviti nepristransko sodbo.

Dunajska vremenska napoved. Nov sneg, poseben v Severnih Alpah, temperatura bo počasi padla.

Madjarska se približuje Jugoslaviji?

Budimpešta, 7. febr. z. V zadnjem času se opaža, da se madjarska zunanja politika polagoma preorientira napram Balkanu in v prvi vrsti napram Jugoslaviji. Odkar se je vrnil Bethlen iz Haaga, se je začela očitna akcija za sporazum med Madjarsko in Jugoslavijo. V

madjarskih gospodarskih krogih se vrše razgovori za trgovske zveze z Jugoslavijo. V političnih krogih se z velikim zanimanjem pričakuje zunanja politična izjava odgovornih činiteljev, ker se povsem vidi, da želi Madjarska vzpostaviti na bazi haškega sporazuma normalne razmere z državami Male antante.

Dr. Schober pri papežu

Rim, 7. febr. D. Obisk avstrijskega zveznega kancelerja dr. Schobra pri papežu je trajal natančno eno uro. Prišel je v Vatikan v spremstvu avstrijskega poslanika pri Vatikanu ter ga je sprejel pri glavnih stopnicah maestro di camera msgr. Caccia Dominioni z nekaterimi drugimi dostojanstveniki. Pred njimi sta stopala dva švicarska gardista do papeževih soban. Tam je dr. Schobra sprejel msgr. Cremonesi, ki ga je peljal k papežu. Razgovor s papežem je trajal 25 minut. Čuje

se, da sta govorila o mnogih stvareh, da se je papež zanimal za sedanji razvoj prilik v Avstriji, pri čemer je vpletal svoje osebne spomine iz časa, ko je deloval na Madjarskem. Nato je odšel dr. Schober k kardinalu, generalnemu tajniku Gasparriju. Ob 12 je zapustil Vatikan.

Italijanski kralj je sprejel dr. Schobra na Kvirinalu ob 15.15. Danes opolnoči se dr. Schober odpelje iz Rima.

Schober podpisal tudi vojaško pogodbo?

Dunaj, 7. febr. z. Kakor se doznava iz diplomatskih krogov, se vztrajno razširjajo vesti, ki so prišle preko Berlina, da je avstrijski zvezni kanceler dr. Schober v Rimu podpisal poleg prijateljske in arbitražne tudi vojaško pogodbo. Na ta način je Avstrija stopila v vrsto onih držav v Srednji Evropi in na Balkanu, ki stoje pod vplivom in vodstvom Italije. Na merodajnih mestih se te vesti demantirajo kot izmišljene in fantastične. Kljub tem demantom se pa te vesti trajno vzdržujejo. Za jutri napoveduje nemški demokratiški in socialni demokratiški tisk v tem pogledu nova odkritja.

Milan, 7. febr. D. O italijansko-avstrijski

prijateljski pogodbi piše oficiozni »Popolo d'Italia«: Prijateljstvo med Italijo in novo Avstrijo je bilo živo v čustvih obeh narodov še pred to pogodbo. Mussolini je nudil Avstriji vidne dokaze prisrčnosti, katere so avstrijski državniki vrnil s prostodušno lojalnostjo. Pogodba odgovarja z italijanske strani odločni volji vlade in čustvu naroda. »Corriere della Sera« označuje ta podpis kot preokret v zgodovini odnosov z najbolj neposrednim izmed tako različnih dedičev bivšega avstrijskega cesarstva in kot etapo v preosnovi Srednje Evrope po smernicah pravičnosti, ki jo je Rim vedno poudarjal v zgodovinskem in pravnem smislu.

Ameriški predlog v Londonu

London, 7. febr. D. Državni tajnik Stimson je objavil nastopni predlog Amerike: Pariteta z Anglijo v vsaki ladijski kategoriji. Skupna tonaža obeh brodovij: vsaka po približno 1 milj. 200.000 ton. Od velikih križark z 20 cm topovi jih bo imela Amerika 18, Anglija pa 15, pri čemer ima Amerika preseček 30.000 ton. Nasprotno naj ima Anglija 12.000 ton več, kakor Amerika, pri malih križarkah s 15 cm topovi. Da pa se odstrani tudi zadnja diferenca, naj ima vsaka od obeh držav pravico, zgraditi natanko enako brodovje, kakor druga. Tako torej lahko Anglija z zmanjšanjem števila malih križark dobi 18 velikih križark namesto 15, nasprotno pa lahko Amerika opusti 3 svoje križarke, zato pa sme graditi male križarke. Število velikih bojnih ladij naj se z zmanjšanjem na obeh straneh zenači že 1. 1931, namesto leta 1942. Sedaj ima Anglija 2 veliki bojni ladiji več kakor Amerika. Za torpedne rušilce in ladje matice za letala predlaga Amerika popolno enakost, za podmornice pa čim najmanjšo tonažo. Amerika je slej ko prej pripravljena, glasovati za odpravo podmornic, če so tudi druge države pripravljene za to. Vsekakor pa je treba delovanje podmornic omejiti z istimi mednarodnimi pravnimi določbami, ki veljajo za vrhovne ladje v delovanju proti trgovskim ladjam. Podmornice ne smejo napadati, če ne poskrbijo za varnost potnikov. Glede Japonske predlaga Amerika, da se določi gotovo razmerje celotne tonaže brez enake relacije za ladijske kategorije. Glede Francije in Italije pa Amerika ne stavlja posebnih predlogov, ker se njuni problemi Amerike ne tičejo direktno. Končno izjavlja Amerika, da bi naštevane številke s strani drugih delegacij povzročilo samo besedno prerekanje.

Izjava Stimsona

London, 7. febr. AA. »Havas« poroča: Šef ameriške delegacije Stimson je dal včeraj novinarjem to-le izjavo: Ameriška delegacija

je bila ponosna in zadovoljna, ker je mogla takoj v začetku na prvi plenarni konferenci sporočiti, da vlada med Ameriko in Veliko Britanijo načlen sporazum o pariteti. Sedaj je ameriška delegacija v stanju, da izjavi, da sta Anglija in Združene države pripravljene priznati pariteto tudi vsem ostalim državam. Združene države smatrajo, da smejo imeti vse zainteresirane države enako število križark in da se odstranijo vse ladje velike tonaže. Tako bi svet že koncem 1931 dosegel popolno enakost vojnih mornaric velikih sil. Mimo tega so Zedinjene države pripravljene podpisati protokol o ukinjenju podmornic. Kar se tiče odnosov med Francijo in Italijo, velja poudariti, da so tudi tema dvema državama bili stavljeni predlogi, da se doseže pariteta. Stimson je sklenil svojo izjavo z ugotovitvijo, da brez rešitve francosko-italijanskega vprašanja ni rešitve vprašanja razorožitve.

London, 7. febr. AA. »Havas« poroča: Včerajšnja izjava Stimsona je bila sprejeta v vseh krogih pomorske, razorožitvene konference kot največja senzacija.

Tokio, 7. febr. AA. Kakor se doznava iz merodajnih krogov, so ameriški predlogi za Japonsko nesprejemljivi.

London, 7. febr. AA. Francoski ministrski predsednik Tardieu je odpotoval v Pariz, kjer se bo udeležil zbornične debate in seje ministrskega sveta.

London, 7. febr. AA. Prvi lord admiraltete Alexander je izjavil novinarjem, da bo sklep o razveljavitvi programa za pomorske gradnje tekom leta 1930, prihranil državni blagajni 7 milijonov funtov.

London, 7. febr. AA. »Havas« poroča: MacDonald in Tardieu sta imela snoči ob 10 sestanek, na katerem sta se razgovarjala o nadaljnjem delu na pomorski konferenci in o zadnjih predlogih Združenih držav.

Kaj sta sklenila Hoover in Macdonald? Macdonald več obliubil, kakor priznal — Hoover zahteva jasnost Nezadovoljnost v angleških krogih

London, 7. febr. D. Ameriška delegacija je nocoj o polnoči po direktnem naročilu predsednika Hooverja s pismeno izjavo pozvala angleško delegacijo, da zavzame svoje stališče o ustnih dogovorih, ki sta jih sklenila Hoover in Macdonald v Washingtonu o vprašanju razorožitve. Dasi ameriško sporočilo v tekstu seveda ne določa nobenega roka, se vendar čuje z dobro informirane diplomatske strani, da hoče Hoover do ponedeljka v obvezni obliki zvedeti od Anglije, ali je Mac Donaldova vlada v stanju, na konferenci, ali če ne bi prišlo do dogovora med petimi državami, izven konference v obliki ameriško-angleške pomor. pogodbe uveljaviti washingtonske razgovore glede kategorij in ladijskih tipov. To sporočilo je v angleški javnosti, predvsem v parlamentarnih krogih, povzročilo precejšnjo pozornost, ker je Macdonald, če Amerika med tem washingtonskih dogovorov ni enostransko »poslabšala«, v Washingtonu očitno več obljubil, kakor je hotel po svoji vrnitvi v Anglijo priznati. Macdonald je po svoji vrnitvi iz Amerike dal razumeti, da sta se Amerika in Anglija zedinili na to, da je Amerika za tri do šest velikih križark

več obljubila Angliji dvanajst do štirinajst malih križark več. Amerika zahteva sedaj tri velike križarke več, dovoljuje pa Angliji za to samo 42.000 ton več za male križarke, s katerimi bi mogla Anglija zgraditi samo sedem malih križark po 6000 ton. Za angleške mornariške stratege je presenetljivo dejstvo, da Hoover zahteva že s 1. januarjem 1931 vzpostavitev popolne paritete v velikih bojnih ladjah s tem, da Anglija razoroži pet velikih bojnih ladij, Amerika tri, Japonska pa eno. Hoover je razen tega program križark obremenil še z določbo, da sme vsaka država graditi »ladjo za ladjo«, to je, če bi se ameriški admirali premislili, sme Amerika n. pr. namesto 18 graditi samo 15 velikih križark, sme pa za manjkajočo tonažo treh žrtvovanih velikih križark graditi male križarke in s tem napraviti iluzorično vsako premoč Anglije v obalnih križarkah. Posebno težavno pa je za Anglijo dejstvo, da Hoover ne želi samo odprave podmornic — saj sta se o tem Anglija in Amerika že dogovorili v Washingtonu — temveč sprejema tudi Tardieujevo izjavo, da je treba skleniti obvezne dogovore glede omejitve porabe podmornic v trgovin. vojni.

Za zavezništvo malih držav Srednje Evrope

Praga, 7. febr. D. V svoji repliki na debato o njegovem ekspezoju v senatu je zunanji minister dr. Beneš izjavil med drugim, da mora sicer Češkoslovaška v svoji zunanji politiki ohraniti linijo svoje stare zavezniške politike, da pa mora s svojimi bivšimi nasprotniki tudi sodelovati odločno prijateljsko in z dobro voljo. Tako se je Češkoslovaška približala Avstriji in poskusila to tudi z Madjarsko. Dr. Beneš ugotavlja z zadovoljstvom, da tudi z Nemčijo ni bilo nikdar nobenega resnega konflikta. Zavezništvo s prijateljskimi državami se je sklenilo v gotovih okoliščinah in se tudi danes razvija organsko v smislu panevropske politike. Zavezništvo male antante zgublja svojo ostrino, katero je moralo imeti v začetku kot obrambni faktor proti ekspanziji gotovih madjarskih krogov. Zato hoče Češkoslovaška odkrito in sistematično delovati za novo zavezništvo malih držav v Srednji Evropi, ki je samo prvi korak in etapa za resnično vseevropsko zavezništvo.

Sobranje sprejelo haški sporazum

Sofija, 7. febr. AA. Današnja seja sobranja je bila izredno burna. Ministri Ljapčev, Burov in Molov so še enkrat raztolmačili ugodne strani haškega sporazuma ter naglašali za sluge Demokratičskega zgovora. Sporazum je bil zatem sprejet od sobranja z večino glasov ob burnih protestih opozicije. Socialisti so se vzdržali glasovanja, čeprav so ravno socialisti v zvezi z zemljoradniki in demokrati prav živahno motili govornike. Zemljoradniki so motili pred vsem govor Ljapčeva, ki je napadel njihovo stranko in pokojnega Stambolijskega, češ, da so ugonobili Bolgarsko. Sobranje je bilo odgodeno do 18. februarja, ker bodo 16. februarja občinske volitve na Bolgarskem.

Sofija, 7. febr. AA. 82 članov večine je imelo sestanek ter izvolilo tričlansko odposlanstvo, ki naj obišče posamezne frakcije demokratičskega zgovora ter jih skuša pridobiti za združitev v enotno stranko pod imenom »Demokratičskega zgovora«. Odposlanstvo je do slej obiskalo Burova, Cankova in Ljapčeva.

Amnestija na Španskem

Madrid, 7. febr. AA. Ministrski svet je sklenil sprejeti ostavke civilnih guvernerjev. Na svojem mestu ostaneta samo guvernerja v Madridu in Barceloni. Uradni list priobčuje ukaz o amnestiji civilnih in vojaških oseb, ki so bile obsojene zaradi upora.

Madrid, 7. febr. AA. Ministrski predsednik Berenguer je sklenil proglasiti politično amnestijo.

Nova zmaga delavske stranke na Angleškem

London, 7. febr. AA. Pri nadomestnih volitvah v spodnjo zbornico v Brightsidu je bil izvoljen z 11.543 glasovi delavski kandidat Marshall. Konservativci so dobili 8612, liberali 3650 in komunisti 1084 glasov.

Pogreb župnika Novoselca

Zagreb, 7. febr. z. Danes dopoldne se je na svečan način vršil pogreb šestinskega župnika Novoselca. Pogrebne svečanosti je opravil g. Janko Barle, kanonik in ravnatelj nadškofijske pisarne, z asistenco dveh duhovnikov. Od pokojnika se je poslovil g. Rusan. Pogreba se je udeležilo veliko število šestinjcev in Zagrebčanov.

Deputacija pri savskem banu

Zagreb, 7. febr. z. Včeraj so posetili bansko upravo zastopniki vseh komunalnih organizacij zagrebske periferije. Ker ban g. dr. Šilović ni bil navzoč, jih je zelo prijazno sprejel podban Sava Stojanović. Predložili so svoje prošnje v prvi vrsti glede gradbenega dovoljenja na periferiji mesta Zagreba. Dalje so zaprosili, da se vsem lastnikom hiš na zagrebski periferiji oprosti kazen, ker niso izobešali zastav ob priliki državnih praznikov, ker ljudje res niso mogli kupiti zastav. G. podban je zastopnikom izjavil, da bo njihove prošnje toplo priporočal in da se jim bo ugodilo v smislu obstoječih zakonskih predpisov.

Učitelji pri finančnem ministru

Belgrad, 7. febr. z. Včeraj so se zglasili pri finančnem ministru dr. Šverljugi zastopniki učiteljev iz vse države. Zastopniki so razložili g. ministru svoj težaven materijalen položaj in ga prosili, da naj se v novem uradniškem zakonu vpoštevajo njihove tozadevne prošnje.

Od Soče in Jadrana

Ubila se je 39 letna Gorkič Pavla iz Vrtojbe. Ko je padla z ognjišča, si je razbila lobanjo in na mestu izdihnila.

Prebivalstvo Idrije. V preteklem letu se je v Idriji rodilo 254 otrok, umrlo je 170 Idrijčanov. Priselilo se je 89 ljudi iz goriške pokrajine, 10 iz drugih pokrajin in 20 iz inozemstva. Izselilo se jih je 64 v goriško pokrajino, 18 drugam v Italijo in 11 v inozemstvo. Dne 1. januarja 1929 je štela Idrija z združenimi občinami 10.794 ljudi, dne 1. januarja 1930 pa 11.378 prebivalcev.

Prekmurški delavci v Franciji

Murska Sobota, 6. februarja.

Prekmurški delavci ni izbirljen. Naj se mu oboji delo in primerna plača, pa se bo rad odločil, če treba, tudi za daljnjo pot. In kamor pride, so zadovoljni z njim. Pot mu je kazala v Nemčijo in v zadnjem času še na Francosko. Ker se zdi, da bo za nekaj let baš Francoska absorbirala večino našega sezonskega delavstva, zato nekaj besedi o tem, kako je živel in služil naš prekmurški delavec v pretekli sezoni na Francoskem.

Sicer so že leta 1925. prvi naši sezonski delavci odšli na Francosko. 36 jih je bilo, ki se niso strašili ne tujega kraja in ljudi, katerih jezika niso poznali. Ali ti so slabo naleteli, zaslužili so slabo: 120—135 frankov mesečno. Posledica tega je bila, da se naslednjih par let ni nihče več mogel odločiti za Francosko.

Boljši pogoji so se jim ponudili šele leta 1929. Bilo jih je takoj 1114, med temi 874 moških in 240 žensk, ki so se odločili, da odidejo na Francosko. Od teh se jih je doslej vrnila že dobra polovica, kakih 5—6000 pa jih je ostalo še tam, ker so vezani po pogodbi, da ostanejo tam do spomladi oziroma do prihodnje jeseni. Vsaj 400, ki so šli v preteklem letu na Francosko, jih je namenjeno, da ostanejo tamkaj 2 leti.

Vse delavstvo je bilo zaposleno z delom na polju, razen nekaj hlapcev ozir. dekel in služkinj, ki so opravljali vsakotno delo. Večinoma so delali kak samomi sebi, po njihovih lastnih besedah. Štedili so, kar se je dalo, zato pa, tako pravijo, je bilo tudi vredno iti na Francosko. Moški so zaslužili mesečno 220, ženske pa 160—180 frankov.

Približno 81% delavstva je bilo v splošnem zadovoljnega z razmerami in zaslužkom. Večina teh je zadel na dobre gospodarje. Nekateri se celo pohvalijo, da so bili ozir. so sijajno preskrbljeni. Ostalih 19% pa se pritožujejo, da je bilo njihovo delo naporno, nad 16 urno, hrana slaba, plača nizka in da so jih delodajalci zlorabljali. Takoj tu pa omenjamo, da je med temi zopet polovica takih, ki tudi doma niso delali, pa so šli na Francosko, da bi tam na lahek način prišli do denarja, dočim so ostali izmed nezadovoljnih naleteli res na take delodajalce, ki so se striktno držali pogodb ozir. skušali še celo kaj odtrgati od tega, k čemer jih je vezala pogodba. Mnogo so pripomogle k izboljšanju reklamacije Ekspoziture javne borze dela v Mur. Soboti pri francoskem emigracijskem društvu v Zagrebu, katero je nato intervenciralo pri centrali v Parizu. Povedati pa je treba, da so bile nekatere pogodbe za delavstvo silno neugodne. Večina delavstva si je sama radi svojih dobrih lastnosti izboljšala svoj položaj. Edina pogodba, ki je bila res ugodna za delavstvo, je bila ona za delavstvo pri obdelavi sladkorne pese. Zanimivo je končno tudi to, da doslej še noben delavec, ki je bil na Francoskem, ni vprašal za delo v Nemčiji, dočim se je doslej že 300 izmed tistih, ki so bili v Nemčiji, priglasiło za delo na Francoskem.

Mimogrede omenimo tu, da je bil zaslužek Poljakov in Belgijcev, s katerim je naš delavstvo skupaj delalo, boljši od zaslužka naših ljudi. Tako so dobivali Poljaki in Belgijci od 1 ha obdelane sladkorne pese 375, naši pa le 200 frankov, povrh tega so dobivali Poljaki in Belgijci dnevno še po pol litra mleka in potrebni krompir za hrano, naši pa so morali vse to sami kupiti.

Zdravstveno stanje delavstva je bilo zelo ugodno. Na Francoskem jih je zbolelo 18 do 20. Deloma so ozdraveli tam, 8 ali 9 pa se jih je vrnilo domov. Res pa je tudi, da so se vrnilo domov vsi zelo izmučeni in izdelani.

Za njihovo duševno življenje se nihče ni brigal, samo trije so povedali, da sta z njimi govorila dva francoska duhovnika, ki sta za silo znala nemški. Sploh so bili prepričani v duhovnem oziru sammu sebi, svojem in domovini, ki pa žal ni storila svoje dolžnosti. »Novine« edino so jih posečale, toda le neznamen del. Se mnogo bolj kakor katoliški pa so bili zapuščeni evangeličani. Približno polovica delavstva je bilo katoličanov, polovica pa evangeličanov. Zaposleni so bili v naslednjih departementih: Oise, Haute-Marne, Aisne, Moselle, Artois, Cantal, Loire, Haute-Loire, Loire-Inférieure, Doubs itd.

Med delavci je bilo 250 do 300 Madjarov, toda Francozi sploh tega niso vedeli. Tudi to je zanimivo, da so se francoskemu jeziku zelo malo privadili, dočim so oni, ki so bili v Nemčiji, prišli domov razmeroma z dobrim poznavanjem nemškega jezika.

Letos pojde na Francosko, kakor računajo pri Borzi dela v Murski Soboti do 2000 delavstva, in to že do konca maja ozir. do 15. junija t. l. Od 10. januarja t. l. posluje v Murski Soboti že »Zastopstvo francoskega generalnega društva za imigracijo v Zagrebu«, katero angažira tukajšnje delavstvo za Francosko. Zastopstvo namerava poslovati kake 3 do 4 mesece, če bo pa potrebno, tudi še dalje.

Iz stikov, ki jih je imel pisec teh vrst z delavstvom in drugimi faktorji, se da posneti, da bi bile sledeče stvari nujno potrebne, da se v interesu sezonskega delavstva rešijo še pred pričetkom bodoče sezone:

1. Pogodbeni rok med delodajalcem in delojemalcem je treba skrajšati. Sedanjí pogodbeni rok je bil leto dni ozir. devet mesecev. skrajša naj se na pol leta ali pa morda še na manj. Če se pogod-

beni rok skrajša, se delavec, ki je naletel na slabo mesto, prej lahko oprosti in si prebere na boljše. V pretekli sezoni je n. pr. nekaj podjetnih delavcev, ki so padli v roke slabim gospodarjem, kratkoma pobegnili in popustilo založeno kavčijo ter si poiskalo boljše mesta.

2. Pogodbe med delodajalcem in delojemalcem naj se perfektno izdelajo že pred odhodom, in sicer v duplikatu in z navedbo naslova delodajalca. Duplikat naj bi ostal pri borzi v Murski Soboti radi evidence in eventualno potrebne intervencije. Delodajalec bi si v tem slučaju upal mnogo manj zlorabljati delavca.

3. Vsi transporti delavstva naj se odpravljajo direktno v Maribor ter od tam dalje in ne preko Zagreba.

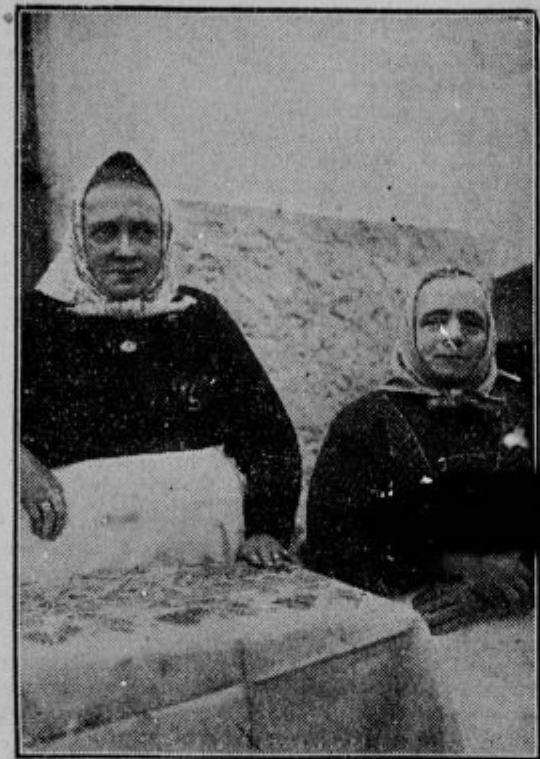
4. Za delavstvo, ki odhaja na Francosko, naj se izda cenena informativna knjižica, v kateri bo našel delavec vse, kar najnujnejše potrebuje v tujini. Izdala pa naj bi se tudi kratka, a ne pretežka ter nad vse praktična knjiga za učenje najpotrebnejših stvari o francoskem jeziku.

5. Treba je najti duhovnika, ki bi šel z delavstvom in bi bil zunan njegov duhovni voditelj in pomočnik.

6. Borzi dela naj se zagotovi dovolj sredstev, da bo kos svoji težki nalogi. Erko.

O, Polona!

Kaj res že šestdeset? Saj ne zgledaš; krepka in močna si in stopiš še, kot bi imela troje križev in ne šest!

Zvestoba za zvestobo

V ospredju stoji Alešova mama, zadaj na desno pa sedi Polona

Alešova Polona! — tako ji pravijo, tako jo poznajo vsi. Tudi Ljubljanci, ki kaj radi zahajajo sleherni nedeljo in tudi ob delavnikih na Posavje k Alešu in katerim naša Polona tako rada in z vso verno streže.

Polona je s svojim življenjem ter s svojim delom in izredno ljubeznijo in skrbjo tako prirastla k Alešovi hiši, da pač ni čudno, če je vsi gostje smatrajo kot pravega družinskega člana.

Apolonija Bergant se je rodila leta 1870 v črnuški fari, tam Podborštom. V mladih letih je nekoliko let služila pri »Rogovilu« na Črnučah; tisto leto po potresu (1896) je prišla na Ježico k Alešu, kjer je ostala domača vse do danes, ko praznuje dvojni jubilej: 60 letnico svojega rojstva ter hkratu 35 letnico, kar je vdana in dobra moč in podpora Alešovi hiši.

Ves čas, kar je pri Alešu, je bila vzor pridnosti in posebljena skrb za hišo in gostilno; ob vojskinelem času je bila pokojnemu »Alešu«, Tonetu Vilfanu, desna roka; pomagala je ob vsaki priliki in povsod: sejala je, orala, kosila, furala in točila vino ter stregla gostom Povsod je imela oči, za vse se je brigala in skrbela. V hiši si je tako priborila neomajno zaupanje, ki se zdaj družji njo in gospodarico hiše, dobro Alešovo mamo. Kadar gre domama od doma — ampak težko jih spraviš, da bi kam šli —, je Polona tista, ki skrbi za red v hiši ter brani tudi vse ključne domačije; v času materine odsotnosti pravi gospodar!

Treba je se povedati, da Polona pri Alešu ni uslužbena, marveč tamkaj le pomaga. Ima namreč Polona svojo hišo. Ima, belo hišico ob cesti; svoj čas si jo je postavila iz prihrankov ter takrat v njej odprla tudi malo trgovinico, ki jo še danes vodi.

Bog živi Alešovo Polono! — ji kličejo ob dvojnem jubileju Ljubljanci in vsi, ki jo poznajo. Še na mnoga leta in še dostikrat na svidenje v »ekstra« sobici pri Alešu!

Ta ženska je pa huda!

Kako so na sodišču ukrotili Reziko.

Lepi kraji so tam nad Ljubljano. Čim bolj gledaš tja na Gorenjsko, lepše je. Pojdi iz katerekoli strani hočeš povsod uživaš naravo v obilni meri. Lepe steze te vodijo čez zelene travnike, pa tudi po državni cesti imaš ob lepem vremenu omembe vreden užitek. Ljudje so pa tam — v tistem kraju, ki ga imamo v mislih — sploh dobri in hladnokrvni, le sem pa tja se dobi kaka izjema, saj že star pregovor pravi, da ni pravila brez izjeme.

Taka izjema je mlada in brhka Rezika. Pa prav pomembna izjema, ki gotovo odtehta 10 manj pomembnejših. Omožena je Rezika z miroljubnim in pohlevnim Poldetom, ki ima omoženo sestrično Olgo, nič manj pohlevno kakor je sam.

Rezika in Polde sta lansko leto stanovala v restavraciji Kljun, v zgornjih prostorih. Ker pa med Poldetom in Olgo še vedno vladajo sorodni odnosi, se je Olga nekega dne v novembru odločila, da bratranca Poldeta obišče. Prišla je v restavracijo in našla tam domačo gospo mamico, ki ji je začela praviti, da so zgoraj večkrat bolj glasni kot bi bilo treba. In glej prav tedaj se je zopet zgoraj začela domača predstava. Butalo je in ropotalo, da je bilo strah.

Pojdi, pojdi gor Olga, in pomiri razburjene duhove! je svetlovala dobra mamica Olgi.

Ta je res ubogala in odšla v stanovanje hude Rezike. Ko je stopila v sobo, je našla svojega bratranca Poldeta vsega okrvavljenega po obrazu, opraskanega in pretepenega, dočim je bilo v sobi nekaj pobitih čepin in šip. postelja pa je kazala prav žalostno lice. Malo osupnila je vstopiša Olga ob tej pozornici in takoj izprevidela, da se vrši hud domač prepir, v katerem je napadalka žena Rezika, ker je še v trnčku, ko je stopila Olga v sobo držala svojega moža Poldeta za lase in butala njegovo glavo ob gredeno.

»Dobro dan Bog daj!« ponižno pozdravi Olga. »Vidiš Olga, to ti je hudič!« je jokaje odzdravil ubogi Polde.

Oj me, si je mislila v srcu Olga, kakšna je ta Rezika. Začela je z najljepšimi besedami miriti razjarjeno Reziko, naj se nikar tako ne razburja. Rezika pa se je zdelo to prigovarjanje sploh odveč. Kaj, ona je gospodar, in naenkrat se je presenečeni Olgi tako zavrtelo v glavi, da se je v omočici kobacala po stopnicah dol v kuhinjo k dobri mami. Bridko jokaje in ihtje je vpila Olga proti njej: »Ježeš, Ježeš, kako me je za uš usekala!«

Dobra mamica restavracije Kljun pa se je tega tako prestrašila, da ni vedela, kaj bi počela. Kaj si mislila, tako huda ženska, ki je že tudi njo enkrat kar na lepem napadla, istotako tudi njenega sina in hčerko, da so se komaj, komaj rešili...

Tol-žila je ihteo Olgo in izjavila, da se boji iti za pričo na sodnijo, ker potem, gorje ji!

Od tega časa dalje se je Olga Rezike ogibala kjerkoli se je je mogla. Nekega dne pa je šla kot običajno po kosilo v neko gostilno. Ko je prejela, je mislila iti čez cesto in domov, kar opazi, da drvi proti njej avto. Da bi avto šel mimo, je lepo počakala pri gostilni, držeč dva lonca napolnjena z juho in polivko v naročju. In glej, prav tedaj se je tam na cesti pojavila Rezika, ki je nesla Poldetu kosilo, tja v livarno, ki stoji blizu gostilne, kjer jemlje Olga kosilo. Skrivaj se je Rezika pripognila in pobrala debel kamen in ga stisnila v roki. Ko je šla mimo Olge, jo je kar brez pozdrava česnila gori po nosu, da se je zablistalo ubogi Olgi pred očmi, kot ob najhujši nevihti, nakar se ji je pocecila po nosu gorka kri. Rezika pa je kar vihrala, zmerjala Olgo s packo in udarila po njenih loncih, da se je polilo vse kosilo po Olgi obleki. Nato je Rezika odšla.

Prav tedaj se je prikazala pri oknu spalnice trgovka Anica in videla kaka reva je Olga, vsa polita in krvava.

No, in še enkrat sta se srečali Olga in huda Rezika. Tam na Kurji stezi je bilo. Ko je Rezika Olgo srečala, ji je tudi kar na lepem pljunila v obraz in jo začela pretepati. Olga se ni mogla drugače rešiti kakor z begom. Bežala je kar je mogla tja proti livarni, kjer dela bratranec Polde hude Rezike mož. Pritekla je torej tja in vsa v sapi prosila Poldeta, naj jo varuje pred Reziko. Miroljubni Polde se je pa tega tako ustrašil, ko je videl teči proti njemu tudi Reziko, da je kar hitro zaprl in zaklenil vrata za seboj in Olgo, da je imel mir.

Vsi ti prizori in konflikti so segli ubogi Olgi tako v dušo, da jih je razkrila advokatu in ga prosila naj pozove hudo Reziko pred sodišče.

Dobra mamica restavracije Kljun so se res tako bali hude Rezike, da so se udvali šele ponovnemu vabilu. Čisto tresli so se pred sodnikom, ko so morali govoriti zoper Reziko. Vse so povedali, kako rdeča je bila tedaj Olga od tiste klofute in razburjenja.

Vse drugače pa se obnaša Rezika. Na vse pričevanje ima toliko reglati, da mora sodnik čestito klicati: »Dajte mir!«

Tudi trgovka Anica je morala pred sodnika, pa je prav malo povedala. Pač, kolikor je videla. Ključavničar Tone pa je potrdil vsaj deloma tisti prizor pred gostilno.

Sodnik je razvidel, da je Rezika res izredno huda ženska. Za prestopke zoper varnost Olginega telesa bo plačala 100 Din, če pa ne, bo pa 2 dni ričet jedla, če ji bo ugajal, za bolečine pa mora Olgi plačati 100 Din in 120 Din za zdravnika, 10 Din pa za streseno kosilo.

»Kako je zdaj? Kaj moram?« ni šlo v glavo Reziki.

Sodnik ji še enkrat pove obsodbo. »Ja, to ni mogoče! Jaz nisem kriva. Kar mož vprašajte!« (»Aha!« si je mislil naš poročevalec. »Je moral biti Polde pred razpravo dobro tepen, da je prišel zdresiran k sodniku.« Ampak tega pred Reziko ni upal ziniti na glas.)

Sodnik: Pritožite se!

Rezika: Se bom pritožila! Jaz nisem udarila! Kje pa naj se pritožim?

Sodnik: Vi ste bolj huda ženska, to je dokazano. Kar sem prinesite kolek za 20 Din, pa bomo tu naredili pritožbo!

»Dobro,« pristavi Rezika. Ojoj, ojoj, kakšne jezice in trme je tista Rezika tam z lepega Gorenjskega.

Prostozidarji za sežiganje mrličev

V Belgradu obstoja društvo »Ogenj«, ki hoče zgraditi krematorij za sežiganje mrličev. V »Politiki« je to dni predsednik društva dr. Voja Kujundžić napisal članek, v katerem dela propagando za sežiganje mrličev ter končno v članku izraža dvom, da bi bil Kristus res od mrtvih vstal. V četrtkovni »Politiki« je proti temu članku napisal frančiškan profesor dr. p. Peter Vlašić članek, v katerem s katoliškega stališča odločno pobija trditve dr. Kujundžića. V petkovi številki pa je v obširnem članku nastopil proti sežiganju mrličev dr. Simeon Stanković, pravoslavni arhimandrit in profesor teološke fakultete v Belgradu. Navel je razloge srbske pravoslavne cerkve zoper sežiganje mrličev in med drugim ugotavlja, kdo se v prvi vrsti poteguje za sežiganje mrličev ter navaja zgodovinske podatke. Nato pa pravi:

Znano je, da se je ta pokraj za sežiganje mrličev spočel v protikršćanskih krogih. Na mednarodnem kongresu prostozidarjev, ki se je vršil istega dne, kot zbor v Vatikanu v Rimu, to je 8. decembra 1869, se je začela agilnejše propagirati ideja za sežiganje mrličev, in sicer to pot z večjim uspehom kakor prej. Od takrat pa do danes so glavni agitatorji tega gibanja prostozidarji, ki so v svoj program iza kongresa v Neaplju 1. 1869, sprejeli vprašanje civilnega zakona in sežiganje mrtvih. S tem žele znatno zmanjšati vpliv cerkve pri sklepanju zakona in pokopavanju mrtvih. Reči moramo, da so vsi prostozidarji propagatorji krematorija. S tem, da hočejo mrtve sežigati, žele oslabil krščansko vero v vstajenje mrtvih in vero v bodoče življenje onstran smrti.

Vnebovpijoč zločin

Sinova pobila očela do smrti

Maribor, 7. februarja.

Strašna vest je prišla iz Makol. V Stopnem pri Makolah sta sinova, obvladana od vinskega prenapoja, prišla s svojim očetom, posestnikom K. v prepir. Sredi prepira sta razkačena in razljučena navalila na svojega očeta ter ga do krvi pretepele in obdelovali. Očela, ki je z naporom poslednjih moči jel klicati na pomoč, so sosedje iztrgali iz sinovskih pesti. Vsega krvavega ter na sedmero mestih ranjenega so ga prepeljali v pujsko bolnišnico, kjer je podlegel težkim poškodbam. V vsej okolici je zbudil strašotni dogodek največje vznemirjenje. Stvar se bo končala pri sodišču ter se tozadevno pe organih javnega reda že zbira potrebno gradivo.

Mož umorjen, žena zaprla

Dol. Lendava, 5. februarja.

Vsa okolica D. Lendave je še sedaj pod vtisom strašnega zločina, ki je bil v nedeljo zvečer izvršen v Dolgi vasi. Žrtev zločina je postal pekovski pomočnik Peter C. Umora pa sta osumljena njegova žena Marija in zet Stefan. Navedenega večera se je vrnil Peter domov obložen s klobasami in surovim mesom. Ženi je naročil, da bi mu meso skuhalo. To se je zgodilo. Mož je začel jesti in grizljati zalivali z vinom. Med tem je prišel v sobo sosed Peter ga je povabil k mizi, rekel pa je tudi ženi, da bi prisedla. »S takim lopovom ne bom sedela pri mizi,« mu je zabrusila v obraz. Nato je prišel v sobo zet. Komaj je prestopil prag, se je začelo prerekanje, ki se je stopnjevalo in se razvilo v divje kričanje. Sosed tega ni mogel poslušati. Poslovil se je in odšel.

Kaj se je potem godilo med Petrom, ženo in zetom, še ni pojasnjeno popolnoma. Čez nekaj minut je pribežal zet za sosedom. Peljal ga je nazaj, da bi videl, kaj se je zgodilo, češ, da ne bi kdo mislil, da sta on in Petrova žena morila. Ob vstopu v sobo je zagledal sosed Petra na tleh. Na čelu je imel rano. Žena in zet sta začela sosedu pripovedovati, da je hotel Peter ženo napasti z nožem, ker pa je bil pijan, se je spotaknil in padel. Naslednjega dne je Peter umrl. Ker je bila stvar sumljiva, so jo prijavili orožništvu. Takoj so bili storjeni potrebni koraki. Truplo je bilo večerj obducirano. Komisija je dognala, da je bil Peter s sekiro udarjen po tilniku. Ženo in zeta so aretirali in odvedli v sodnijske zapore v D. Lendavi. Pri zaslišanju sta tajila vse in trdila, da je Peter žrtev nesreče. Kako se bo stvar razvijala, bodo pokazala nadaljna zaslišanja. Prejšnje razmere v hiši in gotovi drugi znaki krepke sum, ki otežuje ženo in zeta, da je postal nesrečni Peter res žrtev zločina.

Požar v Stožicah

Ježica, 7. februarja.

Ob dveh popoldne je v zvoniku cerkve sv. Jurja v Stožicah nenadoma udarilo plat zvona; istočasno so ljudje začeli tekati po cestah proti Stožicam. Začel se je klic: »Gori...!«

Ljudje so hiteli v vas, kjer se je izmed drevja v nebo dvigal gost, sivkasto bel dim. Gorela je po domače »Guzjovca« hiša v Stožicah. Pravilo, da so se vnele saje v dimniku ter so ognjeni zublji namah objeli podstrešje, planili v streho in hušknili ven. Pogorela je vsa slamnata streha z ostrejšem vred ter velika množina, menda za polnih 2000 Din otepov in sena, kar vse je bilo nakopičeno pod streho. Vse drugo so rešili stožski gasilci in drugi ljudje, ki so takoj pritekli na pomoč. Ker n. bilo vetra in stoji hiša bolj osamljena, ni bilo nevarnosti za druga poslopja v vasi; požar z gašenjem vred je v vsem trajal dobro uro. Poslopje je bilo zavarovano za 50.000 Din.

Nesreča je ljudi tem huje zadel, ker je ravno pred tednom umrl tudi gospodar hiše, stari Guzi. Ob tej priliki je posestvo dobila hčerka Marija, poročena Camernik, ki jo je koj prvi teder zadel spet bridka nesreča.

Ob tem požaru se je pokazalo, da vodovodni hidranti absolutno ne zadostujejo; gasilci so mogli komaj z eno cevjo posredovati vodo v gorečo poslopje, pa še ta curek je bil slab. V slučaju večjega požara v Stožicah bi vodovod menda sploh odpovedal; gasilno društvo bi se moralo tega zavedati ter oskrbeti nemara na primernem kraju večji rezervoar, kakor jih imajo po večini druge vasi v naši občini.

Rešite se revmatičnih bolečin!

Ako želite, da bodo izginile bolečine v mišicah in sklepih, tedaj vzemite tako Sloan-ov Liniment (mast). Zadostuje že, da se le malo namaže. Mast gre takoj v kožo, hladi pri vnetju, odstranjuje kožni srbež, ključenje in bolečine.

Na tisoče ljudi je na ta način odpravilo svojo revmo. Rabite Sloan-ovo mast proti revmatizmu, išijas, bolečinam v križu, proti boleznim v bokih, bolečinam distorzije in kontuzije ter proti vsem boleznim mišic.

Generalno zastopstvo MIŠKOVIĆ & COMP.
Beograd - Sarajevska 70

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah

Ali šola preveč zahteva od otrok?

23.

Z velikim zanimanjem zasledujem te razprave. Ne morem reči, da se je ta zadeva že vsestransko obravnavala. Zdi se mi, da je vprašanje preprosto. Ali je mišljena samo osnovna šola, ali tudi nadaljevalna, meščanska, obrtna, trgovska, srednja šola? Ker sem že nad 30 let v šolski službi, pa na osnovni šoli, bom povedal samo o slednji svoje misli.

Uverjen sem, da ga ni važnejšega vprašanja, kakor je to. Zato se bo tudi težko popolnoma izčrpno odgovorilo. Osnovna šola daje svojim gojenim pravce za vso njihovo bodočnost, torej polaga temelj za srečo ali nesrečo naroda in države. Šola, ali boljše rečeno, učitelj, gradi srečo svojih gojencev. Zato leži na osebi učiteljevi silno težka, odgovornost polna nalog. Kdo bo pa tej nalogi kos? Le tisti, ki je poln idealne ljubezni do naroda in njegove mladine. Redko kateri stan zahteva toliko žrtve in samozatajevanja, kot pa učiteljski stan. Kdor tega nima, naj ne hodi na učiteljsko, ker bo sicer napravil nesrečnega sebe in nedogledno vrsto ljudi. To bi bilo treba povedati kandidatom (injam) že pri vzprejemu in naglašati skozi vse letnike. Učiteljske ne bi smelo biti zatočišče raznim kruhoborcem temveč le za take, ki se čutijo zmožne za žrtve. Vsekakor pa mora imeti kandidat (inja) dve zmožnosti: lepo pisavo in dober posluš in organ za petje. Kdor tega nima, ne sodi v ta stan. Gojenci gledajo v svojem vzgojitelju svoj vzor. Če je učitelj dober pevec, bodo dobri pevci njegovi šolarji. Da je petje vrlo blažljivo sredstvo, je dognana stvar. — Šolarji pa imajo tudi veliko veselje z lepo pisavo in se je zelo radi poprimejo. Če se je otrok vnel za lepo pisavo, se rad poprime tudi pravilne pisave. Da je na učiteljsko preveč nepraktično, zato pa premalo praktične snovi, to je že bilo poudarjeno. Učiteljski kandidat (inja) naj bo predvsem usposobljen, da bo v štirih letih mogel srednje nadarjene otroke naučiti pravilno brati, pravilno pisati in štiri računske vrste. To naj bo poglaviti smoter. Petje, risanje in telovadba dajejo potoku prijetno spremembo. Prirodoslovje, zemljepis in zgodovina naj bi bili samo pomožni predmeti za branje in pisanje. To poudarjam zato, ker je premnogo slučajev, ko srednje zmožni, včasih celo nadarjeni otroci po končanih 8 letih ne znajo niti enega stavka brezhibno napisati. Tudi glede branja so mnogokje velike težave. Če si v 6. razredu (7. in 8. s. l.) niti eden otrok ne upa naglas brati, je to več kot žudno, pa resnično. Neki g. nadučitelj se je izrazil: »Na enorazrednici v R. sem imel najboljšo šolo.« Kaj je pa to? Dandanes je po 6 do 7 razredov. To ni nič hudega, če le niso višji razredi prazni.

Ne zdi se mi pa pravilno, da ima ena učna moč leto za letom vedno ali drugi, ali tretji ali četrti šol. Velik moment pri pouku je, da pozna vzgojitelj gojenca, gojenca pa vzgojitelja. Prvi razred je res nekaj posebnega in ni niti vsaka ženska učna moč zanj sposobna. Toda, od drugega razreda naprej naj bi imel isti letnik vedno isti do konca. To velja tudi za ženske učne moči. Izgovor, da si katera gospodična ne mogla vzdržati discipline, ne drži! Treba je le, da je na svojem mestu, t. j. vedno dobro pripravljena. Neki učiteljski mi je rekel pred leti: »Kar imam od ljudske šole imam od gospe S., ki je imela 5. (zadnji) razred.« Učitelj bo pa imel uspehe tedaj, če je obenem vzgojitelj z besedo in vzgledom. Takega gojenca obožavajo in ga ohranijo v hvaležnem spominu tudi onkraj groba.

Žrtve mora prinašati in prenašati učitelj (ica). Dandanes je veliko šol; pa niso vse v mestih, tudi ne v trgih, tudi ne pri župnijski cerkvi, temveč dostikrat kje bolj na samoti. Tu bo za gosposkega, mehkužno vzrejenega kandidata (injo) trd oreh. Težko se je uživati med ono vrsto ljudi, ki jih je morda poprej gledal (a) bolj zviška dol. Čuti se nesrečnega, nezadovoljnega, dela prisiljeno, z nevoljo, ki jo daja občutiti otrokom in okolici; gleda z ne-

voščljivostjo na tovariše (ice), ki imajo — bojda po krivici — boljše mesta itd. itd. Nesrečen človek, ki tudi ni zmožen, druge osrečevati. Iskal je v učiteljskem stanu, česar ni našel.

Mora se pa reči, da je mnogim neuspehom kriv tudi sistem, vedno nove učne knjige, brezštevne navedbe in odredbe raznih strani, neskončne pisarije itd., ki učitelju dostikrat grenijo življenje in mu habijo energijo. Marsikdo bi imel še lepše uspehe, ko bi smel razvijati svojo individualnost. Se en zagovor enorazrednicam: Na neki taki enorazrednici se je izrazil g. šol. nadzornik, ki je bil šolnik od pet do glave in je tudi sam pisal več šol. knjig: »Otroci, zopet vas moram pohvaliti. Vi se tukaj več naučite, kot pa na marsikateri štirirazrednici!«

Če bi pa hotel odgovoriti na stavljen vprašanje glede osnovnih šol, moral bi reči: »Da, ali!« Ne! Glede branja in pisanja (spisja) premalo; glede realij preveč, glede pečja na splošno premalo.

Koledar

Sobota, 8. februarja: Janez od Muta; Emilijan.

Osebnosti

— Za župnega upravitelja v Kamniku je bil imenovan Viktor Čadež, župnik v Mekinjah.

— Iz banske uprave. Na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz, s katerim sta med drugimi postavljena: za načelnika upravnega oddelka dravske banovine v 3-I dr. Leon Stare, banski svetnik iste uprave; za banskega inspektorja kraljevske banske uprave dravske banovine v 3-I dr. Josip Ferjančič, načelnik upravnega oddelka iste uprave; oba po potrebi službe.

— Iz sodne službe. Sodniški izpit pred višjim deželnim sodiščem v Ljubljani je napravil danes prav. praktikanat okrož. sodišča v Mariboru dr. Jerlic. — V civilni odd. okraj. sodišča v Ljubljani je dodeljen sodnik dr. Rupnik. — Na mesto preiskovalnega sodnika dr. Kravine pri dež. sod. v Ljubljani, ki je dodeljen na službovanje k ministrstvu pravde v Belgrad, je postavljen sodnik g. Radej.

— Zlato poroko sta obhajala v M. Soboti v tork v krogu svojih sorodnikov, prijateljev in znancev g. Franc Kirbiš, posestnik in gostilničar in njega soproga M. Oba jubilarita sta se zelo čila.

Novi grobovi

† Dr. Ignacij Jelovšek, medicinski svetnik in bivši višji okrajni zdravnik v Radovljici, je umrl v četrti ob 11 zvečer v Ljubljani, kjer je stanoval v Nunki ulici št. 3. Rojen je bil 6. febr. 1851. Ko je končal medicinske študije, je bil l. 1879. imenovan za okrajnega zdravnika v Radovljici. Tu je ostal do l. 1924., ko je bil vpokojen. Celih 45 let je deloval z ljubeznijo in uspehom na Gorenjskem, kjer si je pridobil ogromen ugled in spoštovanje. Danes v soboto popoldne bo njegovo truplo blagoslovljeno pred hišo žalosti in prepeljano na Vrhniko, kjer bo ob pol 3 popoldne pogreb od cerkve sv. Pavla.

N. p. v m.l

Mala kronika

★ Slovesna osmina po t. g. kanoniku in dekanu l. Lavrenčiču bo v ponedeljek 10. t. m. ob 8 v mestni župni cerkvi.

★ Na sledu za ponarejevalcem kronskih bonov. Šibeniška mestna policija je te dni aretirala Jakoba Filipija, trgovca iz bližnje vasi Brezine, katerega sumi, da je zapleten v znano afero 20 odstotnih kronskih bonov Filipi je priznal pri zaslišanju, da je zagrebški menjalnici Samojlovič prodal teh kronskih bonov v vrednosti 88.000 Din. V svojo obrambo pa je Filipi navedel, da je te bone kupil v Šibeniku od neznanega človeka in da absolutno ni vedel, da so ponarejeni. Vsi boni, katere je on prodal omenjeni zagrebški menjalnici, so bili svoječasno izdani v vasi Zloselih pri

Šibeniku. Filipi jih je prodal po 50% nižje od njihove nominalne vrednosti, Filipi je bil že prepečen v Zagreb zaradi podrobnjega zaslišavanja.

★ Splitsko meščanstvo proti izvozu rib. Kakor znano, se je v zadnjem času znatno povečal izvoz morskih rib iz Splita v inozemstvo, to je v Trst, Gradec, na Dunaj in v Benetke, pa tudi v Zagreb, Belgrad in v Ljubljano. Zaradi tega se je pričela v Splitu akcija, da se uredi preskrba mesta z morsko ribo. Zanimivo je, da je bilo od 1. do 5. t. m. prineseno na splitski ribji trg samo 30 centov boljnih rib in 10 centov navadnih kamenic, dočim je bilo v istem času izvoženih v Zagreb, Belgrad, Ljubljano, v Trst, Benetke, Gradec in na Dunaj okrog 45 centov najboljnih rib. Prebivalstvo Splita je radi tega vznemirjeno, in to tembolj, ker imajo dalmatinski ribiči velike ugodnosti s strani vlade za pospeševanje ribištva na morju in za boljšo preskrbo domačega prebivalstva z ribami.

★ Človek brez dinarja premoženja — dobiva milijonske kredite. Nedavno tega je umrl v vojvodinskem mestu Pašičevem žitni trgovec Ivan Spreitzer, ki je veljal za enega najuglednejših trgovcev v tamkajšnji okolici. Spreitzer je vodil kupčije na debelo in je zelo mnogo špekuliral na novosadski in budimpeštanski borzi produktov. V Pašičevem in v vsej okolici je užival velik kredit in je od kmetov dobival mnogo blaga na upanje. Tako je Spreitzer prejel od kmetov blaga za okoli 700.000 Din, ki bi se morali plačati pozneje, to je, ko bodo kmetije to sami zahtevali. Razen tega je Spreitzer na račun neke trdke iz Vrbasa dvignil 100.000 Din. pri več trdkah pa znesek 40.000 Din. Ugotovljeno je, da vsi ti zaključki presega znesek milijon dinarjev, vsa aktivna pa ne značajo niti en dinar, ker Spreitzer sploh ni nič zapustil. Vse te kupčije je mogel Spreitzer vršiti le radi velikega zaupanja, ki ga je užival, njegova insolvenca je bila odkrita šele po njegovi smrti.

★ Ponarejevalce 1000 dinarskih bankovcev. Po naročilu belgrajske policije je orožništvo te dni aretiralo v Bogojevu v Vojvodini Martina Amosa iz Sente, uglednega veleposesnika v Senti. Amos je osumljen, da je sodeloval v znani aferi s ponarejanjem 1000 dinarskih bankovcev, ki so bili pred kratkim odkriti v Mariboru in ki bi morali priti v promet po vsej državi. Po naročilu belgrajske policije je bil Amos takoj prepeljan v Belgrad. Aretacija tako bogatega človeka, kakor je bil Amos in še v taki aferi, je seveda izzvala v Vojvodini veliko senzacijo.

★ Kmetijsko-zadružni tečaj v Slovenjgradcu. V sredo, dne 5. t. se je vršil v Gollovi dvorani dobro obiskan tečaj, katerega je priredila Zadružna zveza. Odbornik zveze katehet g. Kotnik je otvoril in vodil tečaj. Nadrevizor Pušenjak je obravnaval vso današnjo pomembnost zadružništva za narodno gospodarstvo, vrline novega kmetijskega zakona in velevažen pomen Agrarne banke za naše kmetijstvo itd. Okrajni kmetijski referent Wernig je pojasnil položaj kmetijstva z ozirom na spreminjene gospodarske razmere, ki so nastale po vojni ter je začrtal smer gospodarskega delovanja za Mislinjsko dolino. Zanimanje za izvajanja strokovnjakov je bilo nepričakovano živahno, vendar bi bila udeležba lahko še nekoliko večja. Da pa Gollova dvorana ni bila napolnjena do zadnjega kotička, kakor je bilo običajno ob takih prilikah, je pripisati predvsem temu, da ta tečaj ni bil v listih razglašen. To je povzročilo tudi povsem neosnovane in neumestne govorce v mestu o nekakem strankarskem zborovanju, za katero naravno ni dana nobena podlaga.

★ Zemljevid Dravske banovine v merilu 1:750.000 je izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Na zemljevidu, ki ga je narisal ing. F. Novak, je sedaj vrisal dr. V. Bohinec točno mejo med dravsko in savsko banovino in sicer na podlagi občinskih mej. Nekateri drugi zemljevidi imajo mejo površno ali celo napačno vrisano. Cena zemljevidu je 6 Din.

★ Kako se obvarujemo prehlada, influence? Neka stara hrvatska kronika opisuje na dolgo in široko, kako naj se človek obleče in obuje ter zavija in namaže z najrazličnejšimi sredstvi starovražarskega recepta, da se zavaruje pred prehladom in njegova posledicami. Človeku se zdi, da prebira stare sanjske bukve ali pa najbolj neumne pravljice iz Tisoč in ene noči. Mož, ki priporoča taka obrambena sredstva in leke, je gotovo živel v dobi, ko proti prehladu in obolenju dihalnih organov niso poznali Panflavina in Kresivala, ki sta priznana kot najboljši sredstvi v obrambo proti takim boleznim.

★ Okrožni urad za zavarovanje delavcev ima od ponedeljka 10. t. m. dalje nove telefonske številke in sicer 2681, 2682 in 2683.

★ Koncert pevskega društva »Stol«, Žirovnica, s sodelovanjem orkestra g. A. Tancarja, bo

v nedeljo, dne 9. februarja ob pol 4 popoldne v prosvetnem domu na Jesenicah.

★ Projekte za mariborsko stavbo OUZD morejo dvigniti gg. projektanti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani (soba 205) vsak dan od 8 do 12. Projekte in zapisnik ocenjevalne komisije bo izročil urad proti predložitvi potrdila, da je bil projekt z označenim geslom vložen pri uradu.

★ Gospodnje Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos Reich.

★ Ortopedski zavod Alene v Ljubljani. Subičeva ulica 9 (v Mladiki) nudi nasvet in pomoč mladini s skrivljeno hrbenico, z okroglim hrbtom, znaki grbe, visokimi rameni, izbočenim oprsem, vzrastlinami, otrpnjenimi mišicami, v rasti zaostali itd. — Uradne ure vsak šolski dan od 15 do pol 18.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drami: Za ljubezen so zdravila. Izven.

Opera: Grofica Marica. Ljudska predstava po znižanih cenah.

Kino »Društveni dom« Glince ob 8 zvečer »Panika« v glavni vlogi Harry Bill.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočvar, Siška VII.

*

○ Pravljice boste poslušali in gledali lepe slike v nedeljo popoldne ob 4 v Akademskem domu. Na svidenje. — Kršč. žen. dr.

○ Utopljenca, priličljeno predpustno burko, bo vpriporilo društvo rokodelskih pomočnikov jutri v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Vstopnice se dobijo v predprodaji danes zvečer od 6 do 8 in jutri dopoldne od 10 do 12 v Rokodelskem domu. Predstava se vrši jutri zvečer ob 7 zvečer.

○ Popis davčnih zavezancev se podaljša do 12. februarja 1930. Vsi, ki so popisne pole že prejeli, ali jih še bodo, se opozarjajo, da jih vrnejo najkasneje do 12. februarja 1930 v mestni posvetovalnici na mestnem magistratu od 8—14. V nedeljo, dne 9. februarja 1930 pa od 8—12.

○ Československa Obec v Ljubljani. V nedeljo, 9. t. m. ob 16 v Narodnem domu predstava lutkovnega gledališča »Hana in povodnji mož«.

○ Surov napad na kolodvoru. Če človek pride z vlakom v mesto, se nadeja najboljšega, kakor na primer veselega svidenja, prijetnega ugodja v trenutku, ko bo skočil z vlaka, radostnih pozdravov in tako naprej. Upokojeni železničar Jožef Juvanc pa je na ljubljanskem kolodvoru doživel te dni nekaj pravih neprijetnosti. Ko je skočil z vlaka, se je zakadil proti njemu neznan moški, oblečen v železniško uniformo in ga dvakrat krepko udaril z nečim trdim po glavi. Starček Juvanc je od bolečin omedlel, neznan železničar pa jo je popihal. Rane Juvanca so precej hude, vendar pa ne nevarne. Policija je uvedla strogo preiskavo, da izsledi zlobožnega napadalca.

○ Velika tatvina bonov. Predsinočnjem je bil izvršen v pisarno šoferske šole na Dunajski cesti št. 36 drzen vlom. Neznani vlomilec je lastniku Karolu Čameriku odnesel mapo, v kateri je bilo več 20% bonov za kronske bankovce. Boni so imeli skupno nominalno vrednost nad 30.000 kron. Vsi boni so bili na zadnji strani opremljeni z rdečo stampiljko »Merkur«. V mapi je bilo več raznih dopisov in kopij pism ter katalogov od avtomobilov in hladilnih naprav za mlekarnice. Ni izključeno, da bo tat poleg bonov skušal izkoristiti tudi ostale dokumente.

○ Cerkveni prti na policiji. Mizo nekega kriminalnega uradnika v Ljubljani že nekaj dni krasita dva lepa cerkvena prta. To se pravi, ne krasita jo, samo na njej sta lepo zložena, poleg njiju pa stalno raste akt o njiju. Stvar je namreč taka: prta sta bila nekeje ukradeni, to je gotovo. Prta je policija našla pri neki tatnici, ki sedi v zaporu. Ta ženska pa je bolj slabega spomina. Priznala je, da je prta ukradla v neki cerkvi med Kamnikom in Ljubljano, kje natančno pa ne ve. Policija pa hoče sedaj poiskati lastnika, samo ne ve kako, zakaj med Kamnikom in Ljubljano ni samo ena ali dve cerkvi. En prt je iz belega platna, približno 300 krat 60 cm velik z belim robom iz čipk, približno 30 cm širokim. Drugi prt je iz rumenkaste bombažne in okrašen z zelenimi in rdečimi okraski. Če kak cerkvi manjkata taka dva prta, naj njen gospod napiše dopisnico na policijsko ravnanstvo v Ljubljani, tako, da bo sta prta našla svojega lastnika.

○ Zobotehnica Pavla Marija Kocjančič, Dunajska cesta, ob sobotah popoldne se sprejema.

○ V nedeljo jutraj svež golaž pri »Tičku na Gričku«.

OPATIJA

Palace Hotel Bellevue — Prijetna zimska klima — Dnevna temperatura 15 — 20 stopinj — Otvoritev sredi decembra. — Specijalna oprema za daljše bivanje — Lastna godba — Tople morske kopeli v hiši.

Mrtvec

V poletju 1950 je neki advokat sedel s svojim prijateljem pri čaši vina ter trl orehe. Stvar se godi v Londonu. Advokat je pričel:

Ko sem nedavno prelistaval akte mojega očeta, sem našel ta-le časopisni izrezek, ki je datiran: 19. decembra 1930. Čuden dokument. Ako želiš, ti ga prečitam.

Prosim,« odvrne prijatelj. Advokat je pričel:

Pred londonskim policijskim sodiščem je včeraj izzval veliko senzacijo borno opravljen, sicer pa dostojen človek, ko je prosil sodišče za svet. Razgovor se je vršil dobesedno takole:

»Smem li vaši milosti postaviti eno vprašanje?«

»Da, ako bom mogel odgovoriti.«

»Hotel bi samo to vedeti, če sem živ, ali ne.«

»Ne govorite neumnosti.«

»Jaz mislim popolnoma resno, vaša milost. Za mene je jako važno, da vem baš to; jaz sem namreč kovač po poklicu.«

»Ali ste pri zdravi pameti, ali ne?«

»Popolnoma pri pameti, vaša milost.«

»Kako potem morete postaviti vprašanje?«

»Brezposeln sem, vaša milost.«

»Kakšne zveze pa ima to z vašim vprašanjem?«

»Dovolite, vaša milost, da pojasnim. Dva meseca sta že potekla, da sem brezposeln, a to ne po moji krivdi. Vaša milost je gotovo že čula, da je stotisoče ljudi v enakem položaju.«

»Dobro, nadaljujte.«

»Nisem član nobene organizacije. Vaši

milosti je gotovo znano, da moj stan nima svoje organizacije?«

»Da, da.«

»Vaša milost, tri tedne sem že popolnoma brez vsakih sredstev. Poskusil sem vse mogoče, da bi našel posel, a vse zaman.«

»Ste se li obrnili do ubožnega urada vašega okraja?«

»Da, vaša milost, ali urad ne more več dajati nobenih podpor.«

»Ali nimate sorodnikov, ali prijateljev, ki bi vam mogli pomagati?«

»Polovica njih se nahaja v enakem položaju kot jaz, vaša milost, od ostalih sem pa itak že vse izvažil.«

»Kaj ste?«

»Izvažil sem iz njih vse, česar niso neobhodno potrebovali.«

»Imate li ženo in otroke?«

»Ne, vaša milost. To je ravno ena izmed zaprek, zaradi katere sem vedno zadnji na vrsti.«

»Seveda, seveda, ali končno obstoja varstvo brezdomincev, vi imate pravico...«

»Vaša milost, bil sem v dveh azilih, toda sinoči so nas odslovili dvanaest, ker ni bilo več prostora. Vaša milost, lačen sem. Mar jaz nisem upravičen za delo?«

»Samo v ubožnem domu.«

»Povedal sem že, sir, da sinoči nisem mogel nikjer pod streho. Mar ne bi mogli kakega človeka prisiliti, da bi mi dal posla?«

»Težko.«

»Vaša milost, jaz sem silno gladen. Ali mi morete dovoliti, da prosim po ulicah?«

»Ne, tega ne morem. Dobro veste, da to ne gre.«

»Ali bi morda smel krasti, vaša milost?«

»Vi samo po nepotrebnem zadržujete sodišče.«

»Vaša milost, to kar govorim, je bridka resnica. Jaz dobesedno umiram gladi. Ali mi morda dovolite, da prodam suknjič in hlače — pri tem je odpel suknjič in prikazale so se gole grudi — nič drugega nimam, da bi...«

»Ni vam dovoljeno, da se kretate nedostojno oblečeni in jaz nikakor ne smem dopustiti, da se zakon krši.«

»Potem pa morda vsaj dobim dovoljenje, da smem prenočevati pod milim nebom, ne da bi me odvedli v zapor radi potepušva?«

»Enkrat za vselej vam povem, da kaj takega nikdar ne morem dovoliti.«

»Kaj naj toraj počenjam, sir? Jaz govorim resnico. Ne mislim delati proti zakonu. Mogoče pa mi morete povedati, kako naj živim brez jedila?«

»To bi tudi jaz rad vedel.«

»Potem vas pa vprašam, sir, ali sem po mišljenju zakona vobče živ?«

Bolgarska pravljica

Nekoč se je zmisliło solnce, da bi se oženilo pa je prišlo k Bogu po blagoslov.

»Oženilo bi se rado, Gospod! Ali mi dovoliš?«

»Počakaj, premisliti moram to stvar,« je odgovoril Gospod in je poslal po satana, da ga vprašuje, kaj misli o tem?

Prišel je satan, pa ga je Bog vprašal: »Solnce bi se rado oženilo. Kako se ti zdi: ali naj mu dovolim ali ne?«

»Saj si vseveden, Gospod. Sam veš, kaj bi se iz tega izcimilo.« Tako je satan odgo-

voril in ničesar več ni maral povedati. Zajahal je svojega osla pa se napolnil domov v pekel. A Gospod je poslal za njim čebelo. Naj posluša, kaj bo satan govoril med potjo. Zgodilo se je, da je moral satan prebroditi reko in je rekel svojemu oslu: »Pij, osel, zdaj si boš moral za dolgo časa potolažiti žejo. Če bo Gospod kmalu oženil solnce, bo imelo mlade, in se bo posušila vsa voda na zemlji. Ne bo ostalo nobene reke in nobenega studenca, če se Gospod ne bo premislil. Že zdaj je vroče, ko imamo samo eno solnce. Kaj bo, če se jih naredi še več?...«

Čebela si je zapomnila te besede, se takoj povrnila v nebesa in Gospodu javila vse, kar je govoril satan. Bog zdaj ni dovolil solncu, da bi se oženilo. Bog je vseveden, a vendar vselej premisli stvar in poižve, predno kaj stori. Samo ljudje nikogar ne marajo poslušati in delajo, ne da bi stvar premislili.

(»Rossija i Slavjanstvo«, Pariz.)

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kati v naše telo. V KAVARNI se bo ete najlažje obvarovali nahoda, influence in bolezni v grlu, če boste redno rabili ANACOT-pastile dr. Wandera. (Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdeikov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastile,

Govorice o moščanskem morilcu

Vse brez podlage

Ljubljana, 7. februarja.

Devetnajstega junija lanskega leta je bil v Mostah pri Ljubljani odkrit grozen dvojni roparski umor nad Marijo Zöchbauerjevo in mešarjem Andrejem Bitencem. Morilca niso mogli odkriti. Vse sledi, ki jih je policija zbrala, so bile nezadostne, da bi policija obdolžila koga umora. Ljudski glas je sumnil, da je to on, ki je bil on v zaporu radi neklih vlovov. Vsakdo mora biti sedaj prepričan, da on res ni morilec Zöchbauerjevo in Bitenca.

Rasberger je bil lanske poletje izpuščen na prost. Pogojno le, ker bi moral dati vlovov presedeti še poldrugo leto v ječi. Ali Matko se ni mogel premagovati. Kradel je še naprej. Pred dobrim mesecem je vlomil v trgovino Pavla Bahoveca na Vidovdovski cesti in odnesel okrog 2400 Din denarja. Prijeli so ga kmalu nato v neki vasi pri Planini. Bil je prepeljan v Ljubljano, kjer ga je zadržala policija. Matko Rasberger je še sedaj v sodnih preiskovalnih zaporih. Ker je od ukradenega denarja dal nekaj sto dinarjev tudi svoji materi, je policija aretirala še to in njegovo sestro, toda le za en dan.

Maribor

Vprašanje dekomunalizacije mestnega avto-busnega podjetja vsebolj dozoreva. Kakor izveemo, so v teku pogajanja za prevzem omenjenega podjetja po nekaterih tujakih privatnikih. Posebno je G. Liningerjerm teko pogajanja zelo ugodno ter je pričakovati, da se bodo v kratkem uspešno zaključila. G. Liningerjerm namerava spremeniti vozni red, ukiniti nerentabilne proge, znižati vozno, soferjem pa zvišati plače. Na tak način upa G. Liningerjerm, da se mu bo posrečilo, postaviti podjetje na trdno in čvrsto podlago, kar bo za brezhibno in nemoteno funkcioniranje prometa največje važnosti. Razen tega namerava G. Liningerjerm nabaviti tudi nove avto-buse, ker sedanje število za točno vzdrževanje prometnega reda ne zadostuje več, kar se zlasti v poslednjem času še prav posebno opaja.

Odložil se je Maribor Plečnikovemu geniju. Mariborski kulturni delavci, naše izobraževanje in dijaška mladina so na četrtkovem prosvetnem večeru čisto napolnili dvorano Prosvetne zveze ter s smislom in hvaležnostjo sledili besedi predavatelja umetnostnega zgodovinarja dr. Steleta iz Ljubljane, ki je uvodoma vodenje v ozadju novodobnih cerkvenoumetnostnih težnj ter razčlenjujoč Plečnikovo umetniško oblikovalno rast v troje razvojnih etapah (dunajska, praška in ljubljanska) dal poudarka in dopolnila svojim uvodnim instruktivnim razmotiranjem s sočno razlago številnih skopičnih slik, ki so omogočale dokončno doumevanje Plečnikove veličine. Hvaležni so bili poslušalci predavatelju, ki je žel za svoj trud živahnega priznanja vseh navzočih. Pred samim predavanjem je akademski pevski zbor odpel dvanajst primernih pesmi. Prihajali so še prosvetni večeri; to je dokazal v posebni meri četrtkov prosvetni večer.

Volka so ustrelili — ob Dravi. Bivalci ob Izvirkih, ki teče k Studencem, so bili te dni priča zanimivemu dogodku. Tam ob Dravinem bregu pod Jožefovo cerkvijo je počil strel; zdrveli so iz svoje naselbine in stekli v omenjeno smer. Na tleh je ležal v poslednjih kričih — volk. Stori je neverjetna; zato jo moramo pojasniti, da bo sprejemljiva. G. Lovce v Studenčih je namreč redil pri sebi mladega volka ter ga tudi izredil; tako zelo se je bil volk prilagodil okolici, da je tudi pozneje bil čisto krotak in da ni prišlo do nikakih atavističnih izbruhov. Usodepolno za lepo izrejenega volka pa je bilo, da je z dorasčanjem in privzemanjem vedno obilnejših oblik rastele na čudovit način tudi njegov — apetit tako, da je nazadnje znašala njegova vsakodnevna kvota 10 kg mesa dobre vage. Z lastnikovim proračunom pa se to ni nikakor ujemalo; zato je G. Lovce naselbine Ob Izvirkih pripravil malo senzacijo.

Riziko nakane: začelo se je pri »pousterčku«, zaključilo pri — jurčkih. Nakana in firbec se včasih dopolnjujeta, včasih pa ne. Nikdar pa ne na ploskvi carinskih zadev in razkritij. Tega dejstva prebridko resnico je doživela tudi Ljubljanka Malčka N. V sir in delj slove mariborski cariniki — iztaknjevalci »švercarske« robe. Malčka tega bržkone ni vedela. Zato se je dogodilo, da je se zglednemo razkrinkatelju sumljive robe I. Novaku razodelo preobilje njenih dimenzij ter da je celo pousterček radi nenavadne svoje zaoblenosti in vsebinski dokajšnjo izizval k potipu. Nakano je nosila v srcu Malčka; pa se ji je ponesrečila. Lepe, fine svilčice količinska precejšnjost je prišla na dan: izpod oblach in iz mehkega pousterčka se je razodelo. In se je Malčka vracala v Ljubljano brez svilčice in tucata »jurčkov«, ki jih je morala položiti na licu mesta.

Tokovi mariborske emigracije. Taka so opažanja mariborska v poslednjem času; slovenski življenjski se osredotočuje ob magdalenski in koroskopredmetni periferiji (nova četrt na Joštovem posestvu); v centru mesta pa se vsebolj usidruje nemški življenjski. O teh opažanjih nadaljnjih rezultatih še spregovorimo; če je ta pojav dober in koristen, ne vemo.

Od pogreba domov grede se je ponesrečil učitelj v Limbušu Jožef Pajtlar. Na poldnevni tleh je spodrsnil ter si pri tem zlomil levo roko v ramenu. Leči se v tujakšnji bolnici.

Smrtna kosa. Preminula je v starosti 40 let gospa Ana Fink, soproga profesorja Finka na tujašnjem ženskem učiteljsku. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 16 iz mrlišnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. Ugledni rodbini naše najgloblje sožalje.

Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravnega »Franz-Josefa« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku od zelo prijetni porabi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

In ju nato spustila. Klara Rasberger je sedaj na prostem. Vest o aretaciji Rasbergerjeve družine pa si je prebivalstvo razlagalo drugače: da gre za pojasnitev dvojnega umora v Mostah. Ta vest se je predvčerajšnjim in včeraj širila po vsej Ljubljani.

Informirali smo se na policiji in tam so nas zagotovili, da policija nima še nobene sigurne sledi za moščanskim morilecem, čeprav ima seveda ta umor vedno v evidenci. Odločno pa so na policiji zanikali, da bi bila aretacija Matka Rasbergerja le v najmanjši zvezi z moščanskim umorom.

Toliko o Rasbergerju! Umora pa je bil osumljen še nekdo drugi, to je znan vlovilec Franc Šušteršič, član neke vlovilske tolpe, ki je bila pred kratkim razpadla. Šušteršič je sicer priznal dva ropa in večje število vlovov, odločno pa je zanikal vsako zvezo z moščanskim umorom. Policija je vestno proučila vse indicije, ki bi govorile, da je Šušteršič morilec, pa ni mogla še prav nič ugotoviti in je prišla celo do prepričanja, da Šušteršič ne more biti pravi morilec. Vsaj take informacije smo dobili na policiji.

Kakor Rasberger, je tudi Šušteršič v preiskovalnem zaporu. Kako se razvija sodna preiskava proti Šušteršiču, pa nismo mogli dobiti nobenih informacij, ker je to še uradna tajnost. Zdi pa se, da tudi preiskovalno sodišče ne zaslišuje Šušteršiča zaradi dvojnega umora, saj policija nima nobenih dokazov proti njemu, pač pa le radi ropov in vlovov.

Umor v Mostah bo torej zaenkrat ostal še nepojasnen. Pravi morilec je bogveje in se zaenkrat še veseli, da božji milni počasi meljejo...

Prekinitev električnega toka: Jutri od 8 do 10 prekine falska elektrarna dobavo električnega toka za celo mesto.

Blagodušno darilo. Častni član tukajšnjega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva mestni župan dr. Alojzij Juvan je daroval istemu znatno vsoto 2000 Din. Prisrčna hvala! — Poveljstvo.

...? 17, 18 in 19. t. m. ? ...

Mariborski grafiki imajo drevi v Kazini svojo predpustno prireditev.

Smuk zopet na pohodu. Ze so bili obupani mariborski smučarji; pa bodo navzilec vsem še prišli na svoj račun. Vremenska poročila vseh pohorskih postojank javljajo sneg pri temperaturi pod ničlo. Mariborska koča 30 cm, Ruška koča 30, Klopni vrh 40, Pesek 40. Stare podlage je dovolj; zato smuke še ne bo konca. Smuk!

Živabno polje društveno življenje. Krščanska ženska zveza ima jutri ob 17. uri v dvorani Prosvetne zveze zanimivo predavanje o »Lurški Mariji«. Predava splošno priljubljena predavateljica ravateljica gospa Antonija Stupca. — Poselska zveza ima jutri ob 16 istotam svoj redni letni občni zbor. — Narodnih železničarjev letna skupščina bo jutri ob 9 v mali dvorani Narodnega doma. — Mariborski rezervni častniki pa zborujejo v ponedeljek ob 20 pri Zamorcu.

Prodor kulturnega filma. V Grajskem kinu predvaja Prosvetna zveza svetovni kulturnoznanstveni film »Simba« (Levi), ki razkriva pestrost afriškega živalskega sveta. Da imajo Mariborčani smisel za take vrste filmske predvajanja, dokazuje poset pri včerajšnjih in predvčerajšnjih predstavah. — Prosvetni kino »Omladinca« pa predvaja jutri in v ponedeljek ob 17 in pol 20 poučni film o Lurški Materi božji ter prijeten šolofilm. Prijateljci pouka in poštene filmske zabave — vsi!

Prijateljski večer priredili drevi katoliška mladina. Vstop prost. Začetek ob 8.

Celje

36. OBČNI ZBOR SAVINJSKE PODRUŽNICE SPD V CELJU.

Ob zadovoljivi udeležbi se je vršil v četrtek, 6. februarja, zvečer v klubovi sobi Celjskega doma 36. občni zbor Savinjske podružnice SPD. Vodil ga je ne načelnik sodni svetnik G. Tiller, ki je v uvodu podpravljal navzoče, posebej še društvenega nadzornika g. sod. svet. dr. Senjorja. Dalje je načelnik podal svoje poročilo o delovanju v preteklem poslovnem letu podružnice ter omenjal delo in napredovanje koč na Korošici.

Zanimivo je poročal podružnični tajnik gosp. učitelj Zemljic: Članstvo podružnice stalno narašča. Tudi v preteklem letu je število članstva naraslo za 63 rednih članov, tako da šteje podružnica sedaj 743 redne člane, 67 ustanovnih in 1 častnega člana. Vsi ed nesoglasja med odborom in preglednikom računov je odbor po lanskem občnem zboru podal ostavko, ki pa je bila preklicana, ker je naknadna natančnejša revizija priznala, da so računi v redu, v sled česar je odpadel za 14. maja 1929 že sklicani izredni občni zbor. — Odbor je imel skupno 16 rednih sej. — Koča na Korošici je po mnogih težavah dograjena in v glavnem tudi že opremljena. Je to enonadstropna iz kamna zidana stavba v višini 1910 m pod Ojstrico. Koča razpolaga z 22 posteljami in 11 skupnimi ležišči. Država je k stavbi prispevala 10.000 Din. Pot skozi Robanov kot do te važne točke je v celoti dograjena ter opremljena z vsemi tehničnimi varovalni kakor žico in klini in je skoro gotovo ena najskrbneje izdelanih planinskih poti pri nas. V divnem, tišem Robanovem kotu manjka sedaj le še kočja ter je odbor že lani sondiral teren pri lastniku in je upanje, da se bo posrečilo to vprašanje prej ali slej povoljno rešiti.

Pri Piskerniku se je napravil pod slapom Opalenkom v l. 1929. nov bazen v velikosti 50 x 60 metrov. Brv nad slapom Savinje, ki ga je voda znova odnesla, je nova, pot od iste do izvira Savinje znatno zboljšana in Frischaufov dom na Okrešlju popolnoma renoviran.

Obisk vseh koč je bil tudi letos zadovoljiv. Tako znamenite Korošice 583, Frischaufov dom 505, Piskernikova koča s Tillerjevo 1954 obiskovalcev. V Mozirski koči je vpisanih sicer le 274 obiskovalcev, vendar je bil obisk dejansko večji. Hausenbichlerjeva koča ima 645 vpisanih posetnikov, Celjska pa 1472.

Odbor je pridobil iz Ljubljane g. prof. Mlakarja, ki je v nabito polni dvorani Mestnega klina predaval o Matterhornu. Zanimivo je, da sta člana Savinjske podružnice SPD gg. Kopinsek in Gradišer prva Jugoslovana, ki sta brez vodnikov zjahala ta znameniti vrh.

Po poročilih blagajnika, ki je izkazal nad 800.000 prometa ter revizorjev se je še vršila volitev odbora ter je bilo sprejetih mnogo važnih sklepov za nadaljnji razvoj podružnice.

Jutri popoldne ponovijo Krokevič v Narodnem domu veselolgo »Moč uniforme«.

Naša zunanja trgovina

Iz pravkar objavljenih podatkov posnemamo, da je po bruseljski nomenklaturi iz l. 1913 znašala naša zunanja trgovina (I. živila, II. hrana in pijače, III. sirovine in polfabrikati, IV. končni proizvodi, V. drage kovine) vse v % vrednosti, v oklepajih podatki za 1928:

	uvoz	izvoz
I.	0.03 (0.02)	11.07 (13.77)
II.	11.49 (13.05)	36.13 (25.96)
III.	17.12 (16.36)	44.12 (50.28)
IV.	71.28 (70.51)	8.68 (9.91)
V.	0.08 (0.06)	

Ti podatki kažejo, da smo eminentno kmetijska država, v kateri pa dobiva vedno večjo važnost tudi izvoz sirovin: živila in hrana skupaj 47.20% (1928 49.73%), sirovine 44.12 (50.80%). Uvozne številke pa kažejo jasno, da uvažamo predvsem industrijske izdelke, 71.28%, toda tudi izvoz sirovin in polsirovin se veča radi naraščajoče industrializacije dežele.

Natančneje analizirajoč vrednosti vidimo: Uvoz. Živila skoro ne pride v poštev, pač pa je našel lani uvoz hrane in pijače (kava, sol,

riž, sadje itd. samo 872.7 milj. Din napram 1022.3 milj. v l. 1928 in 861.5 milj. v l. 1927. Stalno naraščanje beleži izvoz sirovin (predvsem za tekstilno industrijo (l. 1927 je znašal 1.243.9, l. 1928 1.281.7 in lani že 1.300 milj. Din. Uvoz fabrikatov je konstanten, narašča le po konjunkturi: 1927 je znašal 5.170.1, 1928 5.524.8, lani 5.413.2 milj. Din. Uvoz zlata, srebra in dragih kovin je lani dosegel komaj 6.3 milj. Din (1928 5.1, 1927 9.6 milj.).

Izvoz. V našem izvozu igra važno vlogo živa živila, katere izvoz pa stalno nazaduje: lani je nazadoval od 887.1 na 877.1, predlanskim pa od 1.138.4 na 887.1 milj. Din. Lani izkazuje radi dobre želje velik dvig izvoz hrane in pijače: od 1.672.7 na 2.861.7 milj. Din, v l. 1928 pa je napram 1927 nazadoval od 2.012.8 na 1.672.7 milj. Stalno naraščanje pa beleži izvoz sirovin in polizdelkov kakor tudi fabrikatov. Izvoz sirovin (največ les in rude) je l. 1928 narasel na 3.240.3 (od 2.658.1) milj., lani pa je dosegel že 3.495.3 milj. Ravno tako je izvoz fabrikatov narasel od 590.9 milj. v l. 1927 na 644.4 milj. v l. 1928 in na 687.3 milj. Din v l. 1929.

Borza

Dne 7. februarja 1930.

DENAR

Tudi danes so devizni tečajji napram včeraj nazadovali. Do zaključkov je prišlo samo v devizah Dunaj, Praga in Trst, v zadnji devizi je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2279 bl., Berlin 1356 bl., Bruselj 791.02 bl., Budimpešta 992.61 bl., Curih 1.095.90 bl., Dunaj 797.68—800.68 (799.18), London 276.19 bl., New York 56.65 bl., Pariz 222.63 bl., Praga 167.60 do 168.40 (168), Trst 296.15—298.15 (297.15).

Zagreb. Amsterdam 2276—2282, Berlin 1354.50 do 1357.50, Bruselj 791.02 bl., Budimpešta 991.11—994.11, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.68 do 800.68, London 275.79—276.50, New York 56.55 do 56.75, Pariz 222.63—223.63, Praga 167.60—168.40, Trst 296.17—298.17.

Belgrad. Berlin 1354.50—1357.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.68—800.68, London 275.79—276.50, New York 56.55—56.75, Pariz 221.63 do 223.63, Praga 167.60—168.40, Milan 296.21 do 298.21.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.925, Atene 6.71, Berlin 123.74, Bruselj 72.20, Budimpešta 90.55, Bukarešta 8.08, Carigrad 2.40, Dunaj 72.91, London 25.19875, Madrid 67.60, New York 517.90, Pariz 20.315, Praga 15.325, Solija 3.745, Trst 27.12, Kopenhagen 138.50, Varšava 58.075, Stockholm 139.—, Oslo 138.35, Helsingfors 130.25.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastedion 925 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šesir 105, Kranj, ind. 232 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 417 den., kasa 417.50—418 (417.50), termini: II. 413—413.50 (414), III. 413.50—415 (414.50—415), 8% Blair, pos. 90—90.50 (90), 7% Blair, pos. 79.75—80.75, 7% inv. pos. 80—82 agrari 50—53. — Bančni pap.: Union 204—205 (204), Poljo 65 den., Hrv. 50 den., Kred. 101—105, Jugo 86.50—88, Lj. Kr. 125 den., Medjun. 59.50 den., Nar. 8600—8700, Prasted. 925 do 930, Srpska 162 den., Zem. 135—138, Ravna gora 75 den., Katol. 34 den., Etna 164 den. — Ind. pap.: Guttman 185—190, Slaveks 88—89, Danica 110—118, Drava 305 den., Šečera 392.50 do 395, Osl. ljev. 180—210, Brod. vag. 120—125, Union 150—170, Isis 20 den., Ragusa 395 den., Trbovlje 485—495, Vevče 125 den., Nar. šum. 40 bl., Piv. Sar. 160 den., Našice 1650 bl., Split Cement 600 den., Bečkerek, seč. 1000 den., Nar. mlin. 20 den., Oceania 180 den., Jadran 520 den. — Belgrad. Narodna banka 8620, 7% inv. pos. 82.75—83.25, agrari 51.50—52.50, voj. škoda 415.50 do 416.50 (412—418), II. 414 (600), Srečke Rdeče-ga križa 85.

Dunaj. Don. sav. jadr. 96.65, Wiener Bankverein 21.15, Creditanstalt 51, Escomptes 171.20, Aussiger Chemische 424, Mundus 179.75, Alpine 36.80, Trboveljska 60.35, Kranj, ind. 30, Leykam 6.40, Rima Murany 107.30.

Žito

Na vseh svetovnih žitnih tržiščih je tendenca dosti prijaznejša in tudi pri nas je položaj za pšenico čvrst. Ponudbe boljših kvalitet pšenice skoro sploh ni mogoče dobiti, dočim se ponuja na slabših postajah slabše blago po dosti visokih cenah. — V koruzi je položaj neizpremenjen. Povpraševanje po blagu je dokaj živahnega. — V ostalem ni beležiti nikakih izprememb.

Ljubljana (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): pšenica be. 80 kg 2% ml. tar. 265—267.50, be. 78 kg 262.50—265, be. 77 kg 255—257.50, rž 72—73 kg 2% ml. tar. 207.50 do 210, koruza umetno suš. ml. tar. 180—182.50, nav. vozn. 185—187.50, času prim. suha kval. gar. 157.50—160, ječmen be. ož. 66—67 kg 180—190, 63—64 kg 170—175, oves nav. vozn. 205—210, moka »og« fko Ljubljana vag. bl. plač. po prejemu 410—415.

Novi Sad. Notacije so neizpremenjene. Sombor. Pšenica be. Tisa slep pr. 215—220, be. okolica Sombor 77 kg 210—215, be. okolica Sombor 78 kg 212—217%, sremska žel. pr. 205—210; slav. žel. pr. 202½—207½; ban. Dunav, Bega slep pr., ban. Bega kanal pr. 207—212½. — Oves: bački žel. pr. 137½—142½; sremski, slav. 140—145. — Ječmen: bački 63/64 kg 120—125; bački letni 65/66 kg 135—140, bar. 66/67 kg 150—160. Koruz: bačka, zrna 100—105; be. marc 105—110; be. april, maj, bačka, posušena 115—120. — Fižol: bački 340 do 360; bački, beli izbrani 360—370; bački, mešani 230—250. — Moka: sremska, bačka. Ogg 350—360; Og 345—355; 2. 320—330; 5. 260—270; 6. 190—200; 7. 150—160; 8. 105—115. — Otrobi: neizpremenjeni. Tendence: neizpremenjena. Promet: 233 vagonov.

Budimpešta. Tendence trdna. Promet: srednji — Pšenica: marc: 23.06, 23.27, zaklj. 23.23—23.24; maj: 23.96, 24.18, zaklj. 24.13—24.14; oktober: 23.25, 23.50, zaklj. 23.59—23.60. — Rž: marec: 12.63, 13.12, zaklj. 13.01—13.02; maj: 13.48, 13.73, zaklj. 13.80—13.82; oktober: 15.30, zaklj. 15.30—15.35. — Koruza: maj: 14.10, 14.16; zaklj. 14.15—14.16; junij: 14.64, 14.72, zaklj. 14.68—14.69; transit maj: 13.20, 13.30, zaklj. 13.16—13.20.

Živila

Mariborski sej. Na svinjski sej. dne 7. t. m. je bilo pripeljanih 140 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7—9 tednov stari, komad 280—350 Din; 3—4mesec stari 380—450 Din; 5—7 mesecev 480—550 Din; 8—10 mesecev 650—850 Din; 1 leto stari 1100—1200 Din; 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din; 1 kg mrtve teže 17—18 Din. Prodane so bile 103 svinje.

Z belih slovenskih goric

St. Ilj, 3. februarja.

No, ta je pa dobra!
Vseposvoda po cestah in ulicah je ležala mehka bela snežena plast. Kaj ne boš začuden obstal, — saj sinoči niti dišalo ni po snegu! Na, zdaj pa kar uenkrat, nepričakovano, tako rekoč prepozno, kol nalašč, po sili. Tekom noči je bil sneg docela pokrtil mestne ulice, razgrnil se je po strehah in se nako-pičil na vseh telefonskih in brzojavnih žicah, da so pod težo mehkega snega vsele močno upognjene nad cesto in nad strehami.

Letošnja zima menda brije norce iz nas. Najprej so nam napovedovali hud mraz, da bo pokalo in škripalo; ljudje so se v skrbah založili z drvmi in premogom, da jih huda zima in strašen mraz ne zaloti nepripravljeni ko lani. Na, mraza pa nič! In niti snega nič, še za naše vrle smučarje ne.

Na, zdaj pa vstaneš tam v Mariboru, stopiš na ulico, pa sneg, vseposvoda sneg. In še kar naletava, še kar naletava: droben, gost...

Ali naj se vsled tega snega skesam? Ali naj zato ne grem, kamor sem namenjen: v Slovenske gorice? No, saj ne bo sile!

Kmalu je vlak potegnil iz Maribora in se pre-ril mimo sneženih polj in vrtov ter skozi Lajteršperški tunel do Pesnice.

Nikdar še nisem bil hodil tam okoli. Kam naj se obrnem? Pa vidim deklico, ki se požene s po-staje v sneg:

»Kje se pride v Jarenino?«

»Kar tamle, za progo in čez, potem pa narav-nost čez hrib.«

»Pa je daleč?«

»O ne! Dobro tričetr ure, zdaj v tem vremenu morda eno uro.«

No, hvala! Pa pojdim.

Spustil sem se v pot za progo, kakor mi je pokazala deklica. Obupal sem koj v začetku. Saj to ni cesta, to ni niti steza, to je morje blata, brozge, snega. In po tej poti celo uro? Ta bo pa lepa.

Stopil sem čez progo v breg; strmo navkreber se je spenjala pot. Bila je to široka poljska pot, vila se je naravnost v goro. Na obeh straneh so bili trav-niki, njive, vse pod snegom, vse izravnaao.

Pot je bila izhojena. Srečaval sem tudi že ljudi, ki so hiteli iz Jarenine čez hrib na postajo v Pesnico k jutranjemu vlaku, ki se o pol osmih vrača iz St. Ilje v Maribor. Spretno so se izogibali ljudje največjega blata, delali so velike ovinke s ceste v njivo ali travnik, vseposvoda so se tako po-znale sveže stopinje v beli sneg.

Vrh hriba sem se spustil v ono stran, po neki shojeni stezi. Potem pa naprej in naprej. Sneg je naletaval neprestano, s pogledom nisem segel daj, ko nekoliko metrov predse; sem in tja me je oblajal kakšen pes, stekel je nekoliko korakov za menoj in se potem vrnil k hiši; jaz pa sem ril dalje v sneg, tu in tam po izhojenih stopinjah, drugod kar v celo, vseposvoda po neskončnem blatu...

»Koliko je še do Jarenine?«

»Kar hitro ste tam. Še tamle čez. Dobrih de-set minut.«

Tako sem prašal parkar in so mi odgovorili vedno enako. Spomnil sem se tiste znane, ki kroži o naših vrlih Črnogorcih: Idi ti bre ovako pa onako, pa češ doči pravo za jedan sat i ohoho! Ampak ti-stega ohoho: ni zlepa konec.

Stopal sem torej neprestano naprej. Zdaj navkreber, zdaj navzgor, pa spet navkreber, pa spet navzdol; pa še enkrat navkreber, pa še enkrat navzdol — in sploh menda ne bo konca. In vseposvoda blato, grozno blato, da se vdirajo čevlji do gležnjev, da sem obrizgan že do kolen, da se le komaj poga-njam naprej v sveži sneg, ki še kar komaj nale-tava. Imenitna pot sicer, na svoj način romantična; človek jo res ne more doživeti vsak dan in kjerkoli.

To so Slovenske gorice, naše blatne, zdaj v zimi bele Slovenske gorice.

Našel sem bil končno Jarenino in sem se vračal po isti poti. Drugač izhoda ni. Cesta, vsaj po imenu državna cesta res pelje skozi Jarenino, toda prideš po nji ali v St. Ilj ali v Sv. Lenartu, — nikakor pa ne kam k bližnji postaji, da bi se mogel vrniti v Maribor.

Potem St. Ilj. Naša zadnja, obmejna postaja. Točka, kjer se je bil nemški klin po vsej sili hotel zajesti v slovensko telo in ljudstvo, da bi hodil dalje v deželo. Postojanka našega narodnega »leva«, boritelja za pravice in za svobodo svojega naroda, duhovnega svetnika Vračka. Več ko dve desetletji je mož stal ko skala na tej točki, boril se je z vsemi sredstvi, bodril, vzgajal naše slovenske ljudi, krepil njih narodno zavest in jih branil pred nemškimi napadi. Tako je zidal zid, ki je polagoma nastal močan in je močno zadržal prodiranje Nemcev proti morju. St. Ilj je ostal slovenski, bil je tudi potem rešen in postal svoboden na svoji slovenski zemlji.

Našel sem gospoda svetnika nekam potrtega. Kot bi bilo v njegovi duši vse jokalo, kot bi mu neznana teža ležala na prsih in ga morila, stiskala.

»Kaj Vam je, gospod svetnik?«

»Ah nič, nič...«

»Toda vendar, saj to ni iz nič?«

»Pomislite in sodite: pet in dvajset let sem tu, dva redova sta zrastle ta čas v St. Ilju; hude boje smo bili z Nemci, zapirali so me, obesili so me hoteli v Graecu zaradi srbofilstva. Bil sem se za to zemljo, kupoval sem posestvo, nešteto krat sem bil rubljen, ker nisem imel denarja, da bi bil kupljeno plačal, — kupil pa sem zemljo zato, da sem jo rešil domovini, da jo niso pokupili Nemci, ki so se z vso silo naseljevali po teh krajih. Od hiše do hiše sem hodil, navduševal sem ljudi za Jugoslavijo, bil sem prvi, ki sem v St. Ilju sprejemal in pogostoval srbske oficirje, neprestano sem govoril po taborih, po shodih, ljudem vsakemu posebej: to je naša do-movina, to je za nas svoboda! Bil sem obsvožen od mnogih, v stalni nevarnosti za življenje, nakopal sem si bolezen, uničil sem si vse živce, oh pa pu-stimo... Zdaj pa delam pokoro, pokoro za vsa do-bra dela, za vso borbo, za ves napor, zato, ker sem hitel in pomagal, ko se je naša država rodila in vsajala v prvih bolečinah. Takrat ni bilo nikogar, ki bi mi pomagal, nihče ni zinil dobre besede, zdaj pa so vsi preroki in so znašli tudi za moje delo posebno sodbu...«

»In kaj je zdaj, gospod svetnik?«

»Utrujen in žalosten sem do smrti; premišlju-jem, kako resničen je pregovor: Nehvaležnost je plačilo sveta!«

Saj to ni mogoče. To je neverjetno. Kako more pasti na Vas senca nezaupanja?«

»Ko bi jaz vedel, kako in zakaj! So na svetu ljudje, ki veliko vedo in veliko vidijo; so spet taki, ki veliko pretrpe in veliko prenesejo; končno pa so tudi takšni, ki nič ne vidijo in nič ne slišijo, pa vendarle mnogo vedo; dostikrat celo tisto, kar se ni nikdar zgodilo...«

»Stvar je vendar jasna in jaz sem prepričan, da boste tudi to preživeli; sem dalje globoko pre-pričan, da ste še vedno in prav tako navdušen Slo-venec in Jugoslovian, kot Vas vsa Slovenija pozna izza njenih najtemnejših dni svoje zgodovine in borbe za to državo.«

Stopila sva še v breg k gospodu Thalerju. Navdušen rodoljub, rodom iz Zeleznikov na Kranjskem. Ze več desetletij je tu, ima svoje vinograde je tako rekoč kralj vinskih gor. Njegovo posestvo je pravcata graščina; on sam dobrčina, gostoljuben na vso moč. Saj ina dan na dan goste z vseh kon-cov sveta, vsakemu z enako ljubeznijo streže in ga gosti. Njegova klet je obilno založena, par litrov se komaj kaj pozna v sodu

Par uric smo se kar prijetno imeli. Dobrosrčna oskrbnica je skrbela za dober prigrizek, vneto je seveda nosila na mizo tudi dobro letošnjo kapljico. Čas je hitro mineval, zunaj je nastajal mrak. V de-lino je bilo precej daleč, na postajo še dlje, pot pa da se Bog usmili. Zato smo se ločili prej kot bi se sicer radi.

»Pa še kaj pridite, pa pozdravite vse Kranjce!«

»Bom, bom... Lahko noč, na svidenje!«

Še sem hodil potem križem kračem po tistih krajih: čez hrib in dol in po blatnih jarkih k Spodnji Sv. Kungoti, kjer je majhna cerkev, pa sami vinogradi krog nje; kjer se nič posebnega ne do-gaja in teče domačinom čas kot bi ga z oljem mazal. Zdalej počivajo, poletni se ukvarjajo z vinogradi, tudi s poljem, kdor ga ima. V zadnjih letih se sem gori hudo naseljujejo Hrvati iz Bosne in Dalmacije. V tej fari je že nekoliko družin, tudi po sosednjih farah tako. Domača zemlja jih ne preživi; puste jo ali prodajo in pridejo sem gor; tu kupijo in posku-sajo živeti; niso pa vajeni tega življenja in te zem-lje, ki drugače rodi in zahteva tudi drugačno nego.

Trdo uro hoda in ste v Gornji Sv. Kungoti. Tam župnikuje gospod Magdič, ki so ga napodili iz Istre fašisti in jim je dvakrat komaj ušel, da mu niso vsilili ricinusa... To so vam posebne zgodbe, ki jih ve živahni gospod; to zgodbe slovenskega duhovnika prvič, in so drugič zgodbe trpljenja slo-venskega naroda pod Italijo.

»Ali bodo držali tam čez?«

»Jaz verujem v tiste ljudi. To vam je dobro, verno in pridno ljudstvo. O Istra moja! Pol vasi se je zbralo in me spremilo na kolodvor, ko sem moral proč; vsi so poklekli in so prosili, naj jih še enkrat blagoslovim... Storil sem. Ubogi ljudje so klečali tam, dvigali roke in jokali, fašisti pa so me priganjali in podili proč, v vlak, k odhodu... Oni tam vernijejo v odrešenje, zaupajo v Jugoslavijo.«

Zdaj je gospod Magdič že nekaj let župnik v tem kraju, na oni najtežji župnji na severni naši meji. V Kungoti so Nemci pred vojno osredotočili svoje delovanje in agitacijo; njihova društva so ku-povala posestva in jih prodajala ali dajala zastojni nemškimi priseljencem; to se je godilo v vsej oko-lici, na vsej črti prav za prav, kolikor daleč se stika naš slovenski rod z nemškim; po vsej sili so Nemci hoteli čim prej in na vsak način k morju; sam Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo, da ni bilo vojne ali če bi se bila ista končala drugače...

Zdaj se Gornja Sv. Kungota hudo presnavlja. Imajo prosvetno društvo, majhen, skromen društve-ni dom, oderček in pod njim v nekakšni kleti gar-deroba in shrambo za kulise in kar je pač še treba. Pa gre. Ljudje hodijo k igram iz mnogih sosednjih far; Gor. Sv. Kungota je tako spet postala središče delovanja, zdaj slovensko katoliško prosvetnega. Gospod župnik sam vodi igre, režira, slika kulise, riše plakate in jih razpošilja po vsej okolici. Celo goro teh originalnih, sprotno risanih plakatov že hrani župnik na omari v svoji pisarni; za spomin bodo, pravi; kadar bo treba, jih bom dal na raz-stavo; so tile plakati priča pridnega snovanja in udeleževanja vse fare gornjekungotske; so dokaz potrebe društva na tej točki naše severne meje in so tudi dokaz zavednosti slovenskih ljudi in njih željanja po kulturi, prosveti in poštenih zabavi. Le žal, da društvo nima zadostnih denarnih sredstev, potem bi se lahko storilo še mnogo več.

Ko človek hodi tako-le po teh krajih in spo-znava ljudi, njih miselnost, pridnost, življenje; ko vidi, kako se kateri izmed njih ali med njimi z vso silo, voljo in ljubeznijo trudi za njih duhovno kul-turo, za moralno vzgojo — in kako težke so na drugi strani prilike za takšno udeleževanje in ko-like so zapreke na vseh straneh, tedaj šele z vso grozo spozna:

Premalo, vse premalo se mi brigamo za našo severno mejo, ki še ni tako trdna in narodno za-vedna, kakor bi bilo to potrebno! F. Strah.

Še nekaj o Strbskem Plesu

V sportnih krogih je običaj, da se vsaka afera, pa bodisi še takšna, obravnava izključno le s sport-nega stališča. In končno je zadeva Vodišek tudi sa-mo sportna.

Avstrijci, ki so najbolj prizadeti, pišejo in konstatirajo lojalno, da Vodišek ni edini krivec. Dejanje Vodiška, ki ima veliko zaslug za razvoj našega sporta, je vse obsodbe vredno. Zlasti še, ker se s takimi dejanji utegne močno škodovati vsemu sportu. In to v dobi, ko vsi z vsemi silami delujemo na popularizaciji sporta.

Ravno tako, kakor je vse obsodbe vredno de-janje Vodiška, je obsoditi denunciranje na služ-benem mestu in poskus, vzeti Vodišku kruh. V cel afri je menda to največja podlost. Kajti pisee

teh anonimnih pisem tako na Dunaj, kakor tudi na železniško direkcijo se v polni meri zaveda, kaj dela. Nasprotno se pa Vodišek, v kolikor ga poznamo, ni zavedal posledice, ki so nastale radi njegovega nepremišljenega dejanja.

Da v tej afri ni kriva Jugoslovanska zimska sportna zveza, so Dunajčani takoj ugotovili. Zato ne moremo razumeti, da se je v nekem listu na-padlo s težkimi očitki zvezo. Postopanje zveze je bilo popolnoma korektno, če pa ni stvar javila v javnost, je storila pravilno. S sportnega stališča bi bilo veliko bolje, da bi se afera uređila na drug način. Poudarjamo s sportnega stališča, kajti ta afera lahko škoduje največ sportu samemu.

To konstatirati smo smatrali za potrebno.

Občni zbor ljubljanske hazenske podzveze

V četrtek zvečer se je vršil občni zbor Ha-zenska-podzveze. Za to zborovanje je nastal radi sla-bega tolmachenja sklepov na zborovanju zveze spor. Zveza je zahtevala sklicanje ustanovnega zborova-nja Zapadne podzveze. Policija pa ni dovolila, da bi se to zborovanje vršilo, ker se niso pravila po-trjena, da, menda še niso niti izdelana. Zato je pa imela podzveza svoje zborovanje, ki je poteklo mirno in v popolnem skladu. Ako bi sodili po drža-nju delegatov, je precej izgledov, da se bo pričelo končno tudi v tej panogi delati. Soglasno je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik dr. Mayer, I. podpredsednik Krotlova, II. podpreds. Sneler, I. tajnik Ruplova, II. tajnik Pöhl, blagajnik Kušar, tehnični referent Baltezar; v odbor: Svetličeva, prof. Jelenčeva, Bucik, Samuda (Ptuj), dr. Stamol (Maribor), Kovatič (Zagreb); revizorji: Saplja, Ra-bič, Pačičeva.

Čim pa potrdijo oblasti pravila o delokrogu podzveze, kakršna so bila sklenjena na zadnjem zborovanju zveze, prestane poslovanje ljubljanske podzveze, na njegovo mesto bo pa stopila Zapadna podzveza s povečanim teritorijem.

SMUSKA ŠTAFETNA TEKMA V DOVJE-MOJSTRANI.

Smučarski klub Dovje-Mojstrana opozarja smučke klube na velenjani smučko štafetno tekmo (medklubsko), katere se vrši v nedeljo dne 9. febr. t. l. v Mojstrani. Ta tekma prednjači pred drugimi tekami s tem, da se pri štafetnem tekmo-vanju ne pokaže moč posameznega tekmovalca, temveč moč celotnega dotičnega kluba.

Štafeta sestoji iz 4 tekmovalcev in prevozi vsaki tekmovalce 6 km isto progo. Start in cilj je v Mojstrani.

Dosedaj je prijavljenih že več klubov in je pričakovati precejšnje udeležbe, ker je čas prijave do pol ure pred startom. Start ob 8.

Klub-prireditelj je določil zmagovalcu štafete lepo darilo v trajno last (krasen bokal). Poleg te-ga prejmeta prva dva, ki dosežeta najboljši čas, priznanice.

Snežne razmere so jako dobre, osobito, ker že dva dni po malem snegu in sicer suh sneg, in bo najbrže do nedelje skakalnica tudi uporabna. Tudi bo dana tekmovalcem prilika, da se lahko udeleže popoldan treninga smučskih skokov v Kranjski gori, ker bo tekma zaključena že prilično ob 10.

I. SSK MARIBOR: SK ILIRIJA.

Radi lepega vremena, izgleda, da se bo letos nogometna sezona že zgodaj pričela. Kakor vedno, otvori tudi letos Ilirija sezono, vedoč, da prijatelji nogometa komaj čakajo tekem na zelenem polju. Gost iz Maribora nam je prav dobro znan. Posebno nam ugaia njegova lepa kombinacijska igra in fairnesa, zaradi česar so si povsem upravičeno pri-dobili simpatije ljubljancev. Ilirija je imela z moštvo Maribora vedno dosti opravka, bil je to zanjo trd oreh, preko katerega ni šla vedno gladka pot. Tudi v nedeljski tekmi je pričakovati napete borbe, kjer bo najbrže odločila boljša kondicija. Zadnji dnevi so obema moštvoima omogočili train-ing tako, da ne bode nastopila povsem nepri-pravljena. Pričetek tekme je določen za pol 16. V predtekmi igra Slovan z rezervo Ilirije, pričetek ob 14.

VREMENSKO POROČILO ZA SPORTNIKE.

Jugoslovanska zimska-sportna zveza je izdala danes tole vremensko-poročilo:

Koča v Planici: 30 cm snega na podlagi, jasno, smuka idealna;

Kranjska gora: 3° C, oblačno, sneži, 30 cm pršica;

Dovje-Mojstrana: —5° C, sneži, na podlagi 30 cm suhega pršica, smuka idealna, skakalnica in sankalnice uporabno;

Jesenice: —1,5° C, oblačno, sneži, smuka manj ugodna;

Bled: —4° C, jasno, snega na podlagi 4 cm, smuka manj ugodna;

Bohinj: 0° C, sneži, na podlagi 15 cm snega, smuka ugodna, mala skakalnica uporabna;

Mrazi Studenec: —15° C, jasno, 30 cm snega, smuka dobra;

Tržič: +3° C, dežuje;

Krvavec: mnogo snega, smuka idealna, še sneži;

Sv. Križ pod Golico: 15 cm snega, smuka do-bra, še sneži;

Šmuckarska koča v Planici 1108 m. Snežne raz-mere idealne. Na 20 cm starega snega zap dlo 30 cm suhega snega. Smuka nadvse idealna. Izgledi za nedeljo jako ugodni. — Oskrbnik.

Iz klubov

Plavalna sekcija SK Ilirije. Opozarjam vse aktivne članice in člane, da se sigurno udeležijo stro-go obveznega zdravniškega pregleda, ki se vrši za gospode v soboto dne 8. t. m. ob 15 in za dame v ponedeljek dne 10. t. m. ob 16 v zimskem kopa-lišču. — Načelnik.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes popoldne ob 16 strogo obvezen hazenski in lahkoatletski tren-ing za vse igralke. Jutri popoldne ob 11 trening tekma dveh družin. Sledite igralke imajo biti točno ob 10.30 v garderobi: Hafner, Wohlfart, Reni, Petrič, Nada, Nikl, Stana I, Rupel, Vida, Valči, Da-rinka, Stana II, Zita, Sina in Ruša. Prosim točno in sigurno. — Nač. sekcije.

SK Rakovnik. V nedeljo 9. t. ra. bo ob 10 redno sportno predavanje, ki ga bo imel g. Betetto; predaval bo o kombinacijski igri. Za vse člane ob-vezno. — Po predavanju se vrši seja ožjega odbora. — Tajnik.

s patent. odpiračem
davno priznana
krema za čevlje

V 5 barvah.
Za čevlje v vseh modnih
barvah bela SCHMOLLPASTA

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Sobota, 8. febr. ZA LJUBEZEN SO ZDRAVILA. Izven.

Nedelja, 9. febr. Ob 15 pop.: POGUMNI TONCEK, mladinska predst. Izven. — Ob 20: CVRČEK ZA PEČJO, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Sobota, 8. febr. GROFICA MARICA. Ljudska pred-stava pri znižanih cenah — Izven.

Nedelja, 9. febr. ob 15: RIGOLETTO. Gostuje ga. Tinka Vesel-Polla. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven. — Ob pol 20: TICAR, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Uprava Narod. gledališča v Ljubljani vljudno prosi, da vplačajo p. n. abonenti februarški obrok najkasneje do 14. t. m.

Mariborsko gledališče

Sobota, 8. febr. ob 20: KROG S KREDO. Ljudska predstava. Znižane cene.

Nedelja, 9. febr. ob 15: LEPA PUSTOLOVŠČINA. Kuponi. Za deco neprimerno. — Ob 20: NE-TOPIR. Kuponi.

Iz društvenega življenja

Opozarjamo na komorni večer skladb Slavka Ostera, ki je eden najproduktivnejših komponistov sedanje dobe in je bil učenec moderne šole praškega konservatorija. V Ljubljani se že več let udeležuje kot učitelj kompozicije na državnem konservatoriju. Vzgojil je cel krog mladih nadebud-nih skladateljev, kojih dela so se že parkrat javno in z največjim uspehom izvajala na naših prireditvah. Koncertni program je izredno bogat, pa tudi zanimiv, saj v posameznih točkah nastopajo skupine instrumentov in niso običajne vsaj v tej sestavi ne na naših koncertih. Občinstvo vabimo na ta večer, ki je precej edini svoje vrste v našem koncertnem življenju. Predprodaja vstopnic v Ma-tični knjigarni. Koncert se vrši v ponedeljek, dne 10. t. m., ob 20. uri v Filharmonični dvorani.

Ciril Debevec o »naši gledališki krčmici.« Slavistični klub opozarja na predavanje dram-skega režiserja g. Cirila Debeve, ki se bo vršilo definitivno v nedeljo, 9. t. m., ob 10 dopoldne v zbornični dvorani ljubljanske univerze. — Vstop je prost. Po predavanju debata.

Realno podporno društvo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 18. februarja 1930 ob 17. uri v zborovalnici državne realke v Ljubljani. — Odbor.

Podporno društvo za služkinje ima svoj redni občni zbor 16. februarja 1930, ob 3 popoldne v Jugoslovanski tiskarni. Članice ste obvezno priti! — Tajnica.

Ježica. Kat. prosv. društvo priredi v so-boto, dne 8. t. m. ob 8 zvečer v društvenem domu kino-predstavo »Divna zemlja Balie«. Film kaže krasne pokrajine ter zanimivosti in posebnosti pre-bivalcev te divne zemlje. Sodeluje tamburaški zbor.

Crnuče. Prosvetno društvo vstopi jutri ob 3 popoldne veseloigro »Utopljenec«.

Kranj. Francoski krožek ima svoj redni občni zbor dne 17. t. m. ob pol 17 v gimnaziji. Ker je na dnevnem redu tudi sprememba pravil, ki naj omo-gotiči društvu uspešnejše in smotnejše delovanje, je želeni, da se člani zbora zanesljivo udeležijo. Prosimo pa tudi vse prijatelje našega namena, da pristopijo k društvu in se zbora udeležijo. Več iz okolišnic, ki krožijo med člani in med povablje-nimi.

Potr globoke žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj iskreno ljubljani dobrotnik in posinovitelj, gospod

Anton Petin

posestnik in trgovec v Rušah, odlikovan z redom sv. Save V. razr.

dne 7. februarja 1930 ob pol 11 dopoldne po daljši mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 69. letu starosti, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb blažega pokojnika bo v nedeljo, dne 9. februarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti v Rušah št. 24, na domače pokopališče.

Ruše, dne 7. februarja 1930.

Ivan Kupčič-Petin,
prefekt v dijaškem semenišču, posinovljenec.

Cankar pri nas doma

Vsak dan čitamo, kako si utira Ivan Cankar pot v širni svet. Vsak dan čitamo o njegovi slavi, o velikem navdušenju, s katerim sprejemajo veliki in bogati narodi tega neprekosljivega našega tvorca ter ga pozdravljajo ob boku velikih svetovnih književnosti. Ne strahijo se primerjati njegova dela z največjimi deli, z največjimi pesniki sveta...

Kako pa je ž njim doma, pri nas, kjer se je rodil, pri nas, ki nam je poklanjal delo za delom, sad za sadom, ki ga imamo vsega, ki se nam je ves daroval? Kako ga cenimo in ljubimo pri nas doma?

To vprašanje nima prav nobene zveze s tako zvane krizo književnosti, ne s krizo občinstva, kajti občinstvo čita danes mnogo več kot kdaj prej, občinstvo požira v prevodih velike tujih slovstev kakor nikdar poprej, občinstvo ima zanimanje za slovstvo in prazne marnje so jeremijade, češ, da je sodobni človek odumrl lepemu slovstvu — najboljši dokaz, da je to utvara, so javne knjižnice in njih statistike!

Vprašanje moramo zastaviti povsem drugače: če je Cankar danes doma eden tistih pisateljev, ki jih najmanj čitamo — in to je žal prebrida resnica, kakor ni težko uganiti in o čemer bomo povedali še besedo, dve — kaj je temu dejstvu vzrok?

O Božifu smo pričakovali desetega zvezka »Zbranih spisov« Iwana Cankarja v izdaji Nove Založbe. — Ni ga bilo. Zakaj? Ker se »Zbrani« spisi tako slabo prodajajo, da založba ne zmore več rizika izdaje dveh zvezkov letno, kakor doslej, ko se je tolažila s tem, da bo morda le zanimanje večje ter je vsako leto vlagala ogromne vsote v izdajo — in se je morala nazadnje le odločiti, da omeji izdajanje na en sam zvezek letno. Neglede na to, da se s tem izdaja razvleče — seveda ne po krivdi založbe, ki je doprinesla itak dovolj žrtev — na še enkrat daljšo dobo nego je bila preračunana, kar bi bilo po obseznosti »Zbranih spisov« naravnost strašna zamuda, nam nudi ta vsega obžalovanja vredni korak založbe najboljši dokaz za to, da se Slovenci presneto malo zanimamo za Iwana Cankarja baš ob času, ko prodira zmagovalno v svet!

Vprašali smo se, kaj je temu dejstvu vzrok. Mnogo je prav za prav vzrokov, a eden se mi vidi glavni: pomanjkanje znanja v širokih plasteh ljudstva za naše slovenske stvari vobče, pomanjkanje ljubezni do slovenstva in pa — strah pred kritiko tega pomanjkanja. Eno in drugo odvrča ljudi od Cankarja prav zato, ker je Cankar v najvišji meri poznal naše stvari in ker jih je ljubil z najhjašo ljubeznijo — ker je tudi neusmiljeno bičal in kritiziral vprav pomanjkanje pravega znanja in prave ljubezni zanje, kakor nobeden drug pri nas.

Filmska umetnost

Nekaj misli o kinu in gledališču

Kdo poseja danes kino in kdo gledališče? — Dan za dnem, vedno znova in povsod, pred očmi vseh se odigrava in vendar malo kdo razmišlja o tem!

Pojdi k večerni predstavi. Koga najdeš v kinu? — Vsekakor množico najrazličnejših ljudi. Ljudi raznih stanov v različnem življenjskem položaju. Ne manjka revnih, zanemarenih, preprostim, pa tudi ne gospodskih, po največji modi ukrojenih. In to čisto pestro pomešanih med seboj. Uradnika najdeš poleg delavca, brezposelnega poleg imovitega, starca poleg mladih zaljubljenecv, umetnika poleg trgovca in tako dalje do nepreglednosti. — In nihče se ne zgraža nad tem, nikomur ne pride na misel, da bi se ne pomešal med pestro množico brez imena, nihče se ne čuti v tem onečaščenega radi svojega visokega stanu. Odkar kino obstaja, je bilo tako in današnjemu človeku je že samo po sebi umevno.

In vsak od teh ima do filma svoje zahteve, pričakuje od njega nečesa drugega, mnogokdaj do ekrajnosti različnega. In vse to daje bistvene poteze tudi vsebini filma samega, saj je življenjsko vprašanje vsakega filma — število posetnikov.

Kako vse drugačno sliko nudi gledališče! — Vse bolj enotno, enega kova, po enem vzorcu prirejeno. Vključ temu, da gledališče danes nima več prave zasidranosti, opore v višjih slojih, kakor jo je skozi stoletja imelo, je vendar ohranilo do danes lice meščanskega gledališča. In to je tudi vzrok, da tako pester slike v posetnikih kakor kino ne nudi. Vse je nekam polikano, enotno. Človek v razdrapani obleki je nemogoč. A tudi v stanovskem oziru ima gledališče mnogo enotnejši značaj, a zato tudi mnogo ožji krog posetnikov. Širokim plastem so odprte ljudske predstave, a še te, kakor so razmeroma redke, nikoli ne nudijo one pester slike kakor kino-predstave dan za dnem. Ljudskih predstav kino sploh ne pozna, ker je vsak film kulturna last vseh slojev in vseh stanov. Gledališče pa je bilo od nekdaj last višjih slojev. Znano je plemsko gledališče iz časov vsemogočnih dvorov, znano meščansko gledališče s svojim mogočnim razmahom in vendar tudi to z zaključenim krogom posetnikov. Vse to pa je zopet uplivalo na razvoj gledališke umetnosti same in ji vtisnilo v vsaki dobi značilne poteze. Mnogo tega je ohranilo gledališče še danes. Kino pa se je že v svojih početkih odprl vsakomur, kdor je hotel videti njegove tajne. In tako ima — nasprotno — gledališče še danes svoje bolj ali manj zaključene kroge. Vendar jih je od teh danes mnogo takih, ki izmenoma prav tako posejajo tudi kino. Nasprotno pa izraziti pristaši filma le redko najdemo v gledališču. Odkod ta pojav, o tem prihodnjič. — Vzrok leži v veliki meri v bistvu filma samega.

Cemu zvočni film?

V tehniki filmske industrije je pokazala Amerika svoj višek in Evropa je mogla z njo v tem oziru le počasi in stežka tekmovali. Obratno je že v prvih početkih, ko se je začel film razvijati na stopnjo prave umetnosti, Amerika pokazala, da v tem oziru Evropi ne more biti kos. Tako se je znova vrgla na tehnično stran filma in nadplila pred svet z zvočnim filmom. S tem je znova nadkrillila Evropo. Začela si je osvajati pristaše filma, a v Evropi bolj kot čudovita novost, kot senzacija. Evropski človek se s tem ni zadovoljil. Kakor svoj čas ob nemem filmu, tako se je tudi danes že začel spraševati po kakovosti, po vrednosti te novosti.

Mnogi pristaši filma so v Evropi zavzeli odločilno stališče, dočim postaja Amerika bolj in bolj odvisna od zvočnega filma.

Ni dvoma, da je Cankar najbolj izrazilo zrelo vsa slovenstva, kar jih imamo — in najbolj popolno. S tisto božjo milostjo, ki je le najvišji izbrancem podeljena, je pretehtal, in s samim žarom svoje besede, svoje podobe ocenil in opredelil ves naš slovenski narod v poglavitnostih in v podrobnostih. Skozi del njegovega genija smo se spoznali, smo prav za prav zavest dobili o sebi, iz teme in tóposti nezavednega življenja smo skozenj v življenje stopili, kajti on je bil, ki nas je po imenu poklical, ki nam je pokazal naše lastnosti, s prečudovito nezmotljivostjo nas izoblikoval — dobre in slabe, velike in majhne, čiste in omadeževane — da smo se naposled ugledali, videli. Šele kadar zadobiš zavest o kaki stvari, je stvar postala živa in ti kot taka služi, je. Tako se je zgodilo z nami in v največji meri smo skozi Cankarja, kar smo. In dokler nam ne pride večji, ne bomo več nego smo sedaj.

A Cankar je prestal biti senzacija dneva, prestat se kritike in polemike, ki so jih izzivala njegova dela, kadar so izhajala iz njega živga. Cankar je umrl in konec je tiste bikoborbe, ob kateri se je nevedni svet naslajal. Na njegovem grobu leži gora njegovih del. Leži in čas teče ter puša na papirju, na platnu vezave, svojo sled: minljivost... Mi smo zadovoljni s tem in uživamo ob novih, dasi manjših in brezpomembnejših dnevnih bikoborbah... če si pa pomelimo zares velikega pisatelja — ali se jih morda manjka po svetu?

No, in zakaj pa Cankarja ne? — saj so tudi njega sprejeli in počastili v svet!

To je pa zato, ker nam je preblizu, ker vemo, da prav nas po imenu pokliče, kadar pokliče; ker vemo, da nas vidi, da o nas piše, da nas razgalja, nas biča... In to je seveda puhlemu človeku malo všeč... Ker je Cankar naša vest, smo zaklenili težke dveri in ključ vrgli v morje.

Ker imamo javno mnenje, ki je z vsem nezadovoljno, le samo s sabo ne — poslušamo rajši prijetno javno mnenje. Odrkli smo se vsem dobrinam, ki nam jih nudi samoniklo življenje, samostojno ravnanje, resnična svoboda in lastna moč... Zato se skrivamo za drugimi, igramo hinavsko komedijo, se hlinimo in zatajujemo — zaradi udobnosti, zaradi ljubelega miru — da nam le ni treba poslušati vesti!

Ivan Cankar je naša vest!

Kako dolgo še bo trkal zaman? Vse dotlej, dokler ga ne bomo slišali, vse dotlej, dokler ne bomo prodrli vanj kakor je on prodril v nas — vse dotlej bomo mrtvi, kakor je zdaj on na videz mrtev za nas.

a. š.

ditoriju posebna čuvstva in ki ga lahko zvežemo s poljubnim optičnim dražljajem na platnu. Vtis na obiskovalca ne sme temeljiti v zaporednosti predvajanih odlomkov, ampak na njih kolizijah. Oboje — slika in ton — stvorita nekaj tretjega: konflikt, ki se ne nahaja v nobeni od sestavin. Če na primer gledalec zre na platnu mater, ki sedi s praznimi rokama — njen odrasli sin je pred kratkim umrl — in hkrati čuje jok deteta — je to čustveni dražljaj, po katerem dojamemo materinski instinkt značilno občutje: da je sin predvsem od nje rojeno dete!

Torej ne optično-tonalno predvajanje dogodkov, temveč razumno, smoteno, zmiselno kombiniranje različnih elementov bodi bistvene zvočnega filma — ne opisovanje, ampak izraz razmerja do tistega, kar se predstavlja. To ni več »gledanje«, še manj »poslušanje«, ampak sinteza obojega: »dojemanje«.

Na ta način je problem rešen, ne da bi se izgubila kaka pridobitev te umetnosti. Proč s tradicijami opisujejo kinematografije in z zapadno mehanično reprodukcijo govorečega teatra!

Poziv slovenskim umetnikom!

Na seji odbora za razstavo Jugoslovanske sodobne umetnosti v Ljubljani, ki se je vršila dne 6. februarja v prostorih Narodne Galerije, je dosedanj odbor izročil svoje funkcije novemu odboru, sestavljenemu iz navedenih gospodov: dr. Rajko Ložar, Tone Kralj, Miha Maletič, Fran Tratnik in Franc Pavlovce.

Podpisani novi odbor vabi tem potom vse slovenske oblik, umetnike (slikarje, kiparje, grafike in arhitekte), ki žele sodelovati na razstavi Jugoslovanske sodobne umetnosti v Londonu ter drugih krajih Anglije, da za razstavo namenjena dela dopošljejo najkasneje do dne 14. februarja do 6. zvečer na naslov: Narodni dom v Ljubljani.

Razstava se bo vršila od 2. aprila do dne 30. maja 1936 pod imenom

Razstava jugoslovanske sodobne umetnosti v Veliki Britaniji.

Za prireditve poskrbe: 1. Tate Gallery v Londonu, 2. Youngslave Society v Londonu, 3. British Society v Zagrebu s svojimi odbori v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani.

Ljubljanski odbor se imenuje »Odbor za razstavo jugoslovanske sodobne umetnosti v Ljubljani«. Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov: Dr. Rajko Ložar, Narodni muzej.

Sedaj znane podrobnosti so sledeče:

1. Namestitve razstave bo v prostorih londonske Tate Gallery; otvoritev bo za vabljenje 2. aprila 1936, za splošnost 3. aprila 1936.

2. Razstava bo odprta najmanj šest, največ osem tednov.

3. Skupen obseg na razstavo pripuščenih del znaša 120 slik, 60 kipov in 100 listov rep. grafike, risb, akvarelov itd.

4. Iz Londona bo potovala razstava v razna mesta Velike Britanije; ta turneja mora biti zaključena koncem avgusta 1936.

5. Prireditelji v Veliki Britaniji si pridržujejo pravico, razstavo za turnejo cepiti, če bi bilo to potrebno s kakšnega vzroka.

Pogoji za udeležbo na razstavi:

1. Udeleženci morajo poslati svoja dela najkasneje do 14. februarja do 6. zvečer v Narodni dom v Ljubljani.

Safranek-Kavič: Hasanaginica

Prav je, da nas je naša opera upoznala s tem odličnim delom hrvatskega kritika in skladatelja, ki si je v Hasanaginici tudi že v inozemstvu priboril ime. Reči je treba, da se je po Hatzeju in Baranoviću tudi na našem odru nad vse častno uveljavil in dosegel velik uspeh.

Ogrizovićev romantični, ljubezenskega hrepčenja in srčne tragike nabito polni libreto po narodni pesnitvi si je dobil glasbeno tolmačenje v precej adekvatnem stilu, ki spominja tako po celotni strukturi glashodrame kakor tudi po nekih drugih značilnostih na šolo, ki jo je zapodil veliki »Tristan«. Črne maske tudi stejejo tega za starega očeta, toda oče jim je bil le Schrecker in nekoliko Schonberg. Safranekova glasba pa je, če bi jo hotel z drugimi opisati, blizu morda Straussovi polimelodiki in romanskem impresionizmu, obenem pa uvaža folklorne momente v svojo bujno in eksotičnopestro obeležje. Polimelodika tke v Hasanaginici svoj napeti alteracijski stil, sili preko tonalitete, razpršuje navadne zvočne zveze v (navidezne) interesantne nezveze, staplja tuje zvočne elemente in družji disonance, pri vsem tem pa stremi k enemu samemu cilju: podati naj-sugestivnejše občutje k situaciji na odru in se poslužuje v to svrhu pester in sočne instrumentacije. Vložki oratorizirajočega značaja dajejo tej glasbi svojo posebno eksotiko.

Reči treba, z eno besedo, Safranek Kavič je mož, ki hoče, zna in more, in pri vsaki priliki v

Nov zvezek Ljudske knjižnice

T. C. Bridges: »Na pomoč!« — Grazia Deledda: »Novela«.

»Ljudska knjižnica«, ki jo izdaja Jugoslovanska knjigarna, vsebuje toliko lepega in zabavnega čtiva, da jo moremo po vsej pravici smatrati za najboljšo zbirko knjig zoper dolgčas, ki je pa hkrati tudi po kakovosti objavljenih del neoporečna in na najdostojnejši višini. — Najnovejši zvezek — pet in trideseti — vsebuje več spisov. Na prvem mestu stoji povest T. C. Bridgesa, angleškega sodobnega pisatelja »Na pomoč!« v prevodu Ant. Anžiča. Ta povest je naravnost izvrsten komad takozvane zabavne in pustolovske književnosti, kakršna je dan današnji ne le v modi in splošno razširjena, ampak tudi huda nasprotnica tako zvanega »resnegaz slovarstva«. Vendar je Bridges v svojem spisu navzlic vsej napetosti in pustolovskemu značaju povesti prav resen in resnega vpoštevanja vredn pisatelj, ki sicer nima izrazitih umetniških sposobnosti, a zna živo in učinkovito opisovati dogodke. V dogodkih, ki jih opisuje, pa tiči vsa vrednost njegovega spisa in vprav v tem se odlikuje med neštetimi drugimi pisatelji pustolovskih romanov: prava in globoko človeška težnja po plemenitosti, po dobroti in poštenju preveva dogodka, ki nam jih prikazuje.

Dr. Joža Lovrenčič objavlja prevode petih novel italijanske pisateljice Grazije Deledda, ki je predlaskom bila odlikovana z Noblovo nagrado. Že naslovi posameznih novel izpovedujejo nehoti domovinski pripadnost pisateljice: doma je iz Sardinije in iz tistega otoka, kjer se razvija samoniklo življenje posebne drobe latinke narodne družine — sardski dialekt je že tako zelo oddaljen od italijanske, da ga ni mogoče zlepa uvrstiti med ostale dialekte italijanskega naroda — in se že v tem kaže del svojstvenosti Deleddine bližnje domovine. Kratak uvod prevajatelj nas seznaja s plodovitim življenjskim delom te odlične pisateljice ter z motivnostjo njenih spisov, o kateri se izraža tako-le: »Motivnost pretežne večine Deleddinih del je zajeta iz sardinskega življenja, ki se odigrava v kolonskih razmerah in je primitivno pestro: dvorci, obzidani pašniki (tanke), pastirji, banditi, krvna osveta in hribi in ravnine in nad vsem čar lužnega neba. Fabula je fabuli slična kakor oseba osebi, a vendar je v sleherni toliko nians, kolikor jih je v liriznem slikanju pokrajine, ki pred teboj kar oživi in zadehti. Vse je pristna, prava domačnost, ki ne išče efektov, a vendarle tako prijetno zadovolji... Realizem je njena umetnost, ki gre preko pokrajinskega kolorita in folklorne v neomejen svet človeka in njegovega biva. V času pompozniškan in patoloških programov se človek ob Deleddini mirni, prisrčni priprostosti kar oddahne in vč, da se drži skrivnosti skrivnosti koncem koncev le — rodne zemlje.« — Sledi pet novel, ki so že izšle v »Slovenčevem« podlistku: »Skušajavec«, »Osvetla«, »Zgodba o gosposdu ravnatelju in štev. 245.«, »Maščevanje po sebnosti«, »V kraljestvu skale«. — Prevod dr. Jože Lovrenčič je skrb in dosti gladek. — Vse knjiga pa je razveseljiv pojav na našem knjižnem trgu in gotovo bodo čitatelji zelo radi segali po nji.

To je načelna stran. Praktična je spet druga. Amerikanski in angleški lastniki patentov zahtevajo bajne cene za aparate. Zato so Rusi enostavno sami začeli z izumi, predvsem leningrajski tehnik inženjer Sorin, ki je opremil kino v hiši zveze filmskih umetnikov z aparati lastnega izuma. To je prvi zvočni kino v Leningradu. Snel je tudi 12 krajših filmov, zlasti lanske majske slovesnosti. Predvajal je te filme v Nemčiji, kjer so želi priznanje. Delajo tudi drugi: Ohoznikov, Moskovič, Tager, ki je iznašel čisto svoj sistem snemanja in predvajanja.

Zdaj se bavi že več režiserjev s snemanjem zvočnih filmov: Pudovkin vrti film »Dobro se živi«, Razumnjik »Železni vletek« (po Serafimovičevemu romanu), Preobraženskaja »Tili Don« (Solokov roman), Jerofejev »Kontrast«, Kozincev in Traubenberg »Enac«, Cervakov »Mesta in leta« (Fedin), Jutkevici »Krasni Putilov« (ime strojne tovarne v Leningradu). Končan je film »Selo greha« (nemega smo gledali v jeseni v Ljubljani) in »Modri ekspress«.

Brez dvoma je, da bodo Rusi tudi na polju zvočnega filma ustvarili nekaj čisto svojega.

M. J.

2. Dela bodo žirirana: a) od lokalne žirije v Ljubljani, obstoječe iz gg. dr. Rajko Ložarja, Tone Kralja, Franca Pavlovca in Tine Kosa.

b) V Zagrebu, kjer pridejo pred centralno žirijo, v kateri bosta po dva zastopnika iz Belgrade, Zagreba in Ljubljane: Dr. R. Ložar, N. Pirnat in prof. J. Plečnik (za arhitekturo vse Jugoslavije).

c) Pravico zadnjega pregleda si pridržuje Tate Gallery v Londonu; ta pregled se bo pa oziral le na dopustnost razstavitve iz lokalnih običajev.

3. Oprema mora biti z ozirom na reprezentativni pomen najskrbnejša: slike morajo biti napete na spodnji okvir, dobro montirane v glavni okvir, laki suhi; rep. grafika, risbe, akvareli v paspartutih. Slaba oprema je lahko razlog za zavrnitev dela. Kipi samo: bron, kamen, les in keramika.

4. Posamezniki morejo poslati največ pet svojih del pred žirijo.

5. Udeleženci naj navedejo prodajne cene, katere so lahko dvojne od lokalno običajnih; te cene se ne bodo znižale, žirija jih more samo zvišati.

6. Pošiljatev v Narodni dom in odstranitev iz Narodnega doma gre v breme pošiljalca. Za pošiljatev ni zahtevana nobena posebna embalaža.

7. Udeleženci naj javijo, da nimajo ničesar proti temu, da se njihova dela po zaključku razstave v Londonu razstavijo tudi v drugih mestih Velike Britanije.

8. S pošiljateljem del pred žirijo ni dana umetnikom nobena obveza, da bodo njihova dela razstavljena.

Zaradi stiske časa se umetnikom posebna vabila ne morejo ponovno pošiljati, zato vabi imenovani odbor tem potom vse slovenske oblikujoče umetnike, da zberejo in dopošljejo svoja dela na navedeni naslov kar na podlagi te objave v časnikih, ter vabil, ki so jih prejeli še od prejšnjega odbora.

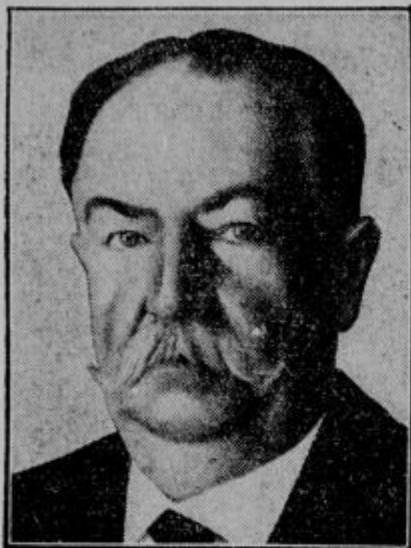
Ljubljana, dne 7. februarja 1936.

Odbor za razstavo jugoslovanske sodobne umetnosti v Ljubljani.

Byrd še vedno na ledu

Stanje Byrdove ekspedicije v Rossovem morju je po poslednjih vestih nespremenjeno. Še vedno je Byrd z 42 možmi odrezan od svoje ladje »City of New York«. Na Južnem tečaju sedaj že nastaja polarna noč, dočim na Severnem tečaju obratno nastaja zora »večnega« dne. Byrd se je po svojem slavnem poletu koncem novembra preteklega leta, ko je preletel Južni tečaj in po izvršitvi mnogih važnih znanstvenih raziskovanj, s svojimi ljudmi pripravil, da se takoj po Novem letu vrne domov z mnogimi važnimi uspehi svoje ekspedicije.

Medtem pa se je pripetilo nekaj, česar ni nihče pričakoval in kar predstavlja po dosedanjih skušnjah vsekako izjemo, namreč: Rossovo morje in Zaliv kitov sta predčasno za-

William Howard Taft, najvišji sodnik v Združenih državah, je iz zdravstvenih ozirov odstopil.

mrznila. Byrd in njegovi ljudje so ostali zaprti na ledu v svojem izhodišču na Mali Ameriki kakor v kaki mišnici. »City of New York« se namreč s svojimi 250 konjskimi silami ne more prebiti skozi 10 metrov debel led, da bi prišla preko Rossovega morja v Zaliv kitov in tam vzela na krov 42 mož Byrdove ekspedicije.

Byrd je zaprosil za pomoč ladje kitolovcev, ki plovejo v ondrotnih vodah. Te ladje so močne, imajo motorje po 1000 konjskih sil in bi se lahko prebile skozi zamrznjeno Rossovo morje in rešile ekspedicijo. Vsekakor je zamrzovanje morja v tem času, kakor trdi sam Byrd, precej nenavadno. Radi tega so kitolovci Byrdu javili, naj počaka še nekaj časa, ker bo verjetno nastopilo taljenje ledu, tako da bi se »City of New York« mogla sama prebiti skozi Rossovo morje. Zadnjih 30 let raziskovanja Antarktika se še ni pripetilo, da bi že v prvem tednu februarja bil tako debel led. Vseh dvanajst poskusov različnih ladij od leta 1841., da se prebijajo skozi ledeno barijero, ki zapira pot v Rossovo morje, je uspelo, razen enega, brez velikih težkoč. Vsi ti poskusi so bili izvršeni sredi meseca januarja ali pa še prej. Pri tem je treba še poudariti, da so med temi ladjami celo jadrnice, kakor n. pr. stari »Erebus«, na katerem je Jamesu

Clark-Rossu posrečilo prebiti se skozi ledeno barijero. Pri tej priliki je odkril morje, ki se po njem imenuje Rossovo morje.

Ross je jadril med 174. in 175. dolžinsko stopinjo in rabil za pot 4 dni. Na pot je odšel 1. januarja. Pri svojem drugem potovanju pa se je Ross držal bolj vzhoda, iskajoč prehoda okrog 146. stopinje zapadne dolžine. Tu je rabil polnih 44 dni, da se je prebil skozi led. Leta 1908. pa je Chackletonov »Nimrod«, krenivši na pot 16. januarja, rabil za pot samo 12 ur in ista ladja ob drugi priliki, krenivši na pot 20. decembra, samo 2 dni. Amundsenov »Frame« je za isto pot rabil 4 dni, krenivši na pot 2. januarja.

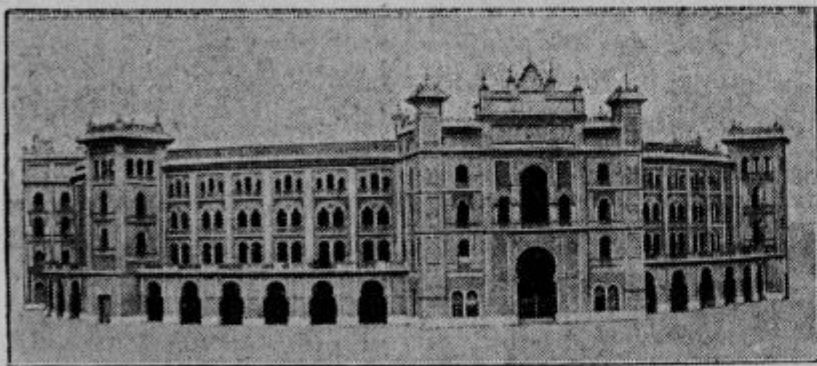
Ze pred mesecem dni se je videlo, da bo letošnja zima na Južnem tečaju nenavadna. Nekatere ladje kitolovcev so se napolile z Nove Zelandije, nadejajoč se, da se bo o božiču led stajal. Toda dve ladji sta se morali vrniti, dočim sta dve ostali zamrznjeni v ledu. Prvič se je letos v zgodovini kitolovstva zgodilo, da ladje kitolovcev niso mogle prodreti v Rossovo morje, razen nekaterih, ki so jih vodili zelo izkušeni mornarji, ki dobro poznajo one kraje.

Vsekakor je položaj Byrdove ekspedicije, ako se ne pripete izpremembe na ledu, zelo resen. V slučaju, da to stanje trpi kaj več časa — in Byrd sam pravi, da je težko organizirati pomoč kitolovskih ladij — in če se »City of New York« ne bo mogla sama prebiti skozi led, bo ekspedicija prisiljena ostati v ledu še eno leto. Še 6 dolgih mesecev teme in mraza! Ali bo imel Byrd dovolj hrane in kuriva za toliko časa, ko se nihče ni nadejal, da bo narava tako ponagajala. Kje naj se dobi hrana za 42 ljudi, ko so pa oni kraji pusti brez življenja? Razumljiva je torej bojazan za te hrabre ljudi. Byrd sam pravi v svojem poročilu sledeče: »Ker je to stanje (zamrzovanje) čisto izreden pojav, upam, da bo tekom tega tedna nastopilo taljenje ledu in da bo naša »City« sama prišla po nas. Ko se led, čigar debelina znaša sedaj 10 metrov, stali, bo izginil vsak vzrok skrbi. Toda če tega ne bo, bi samo pomoč kitolovskih ladij mogla omogočiti naši »City«, da se prebije skozi led in vrne svetu 42 ljudi ekspedicije, ki bi bili sicer prisiljeni še eno zimo preživeti v večnem ledu.

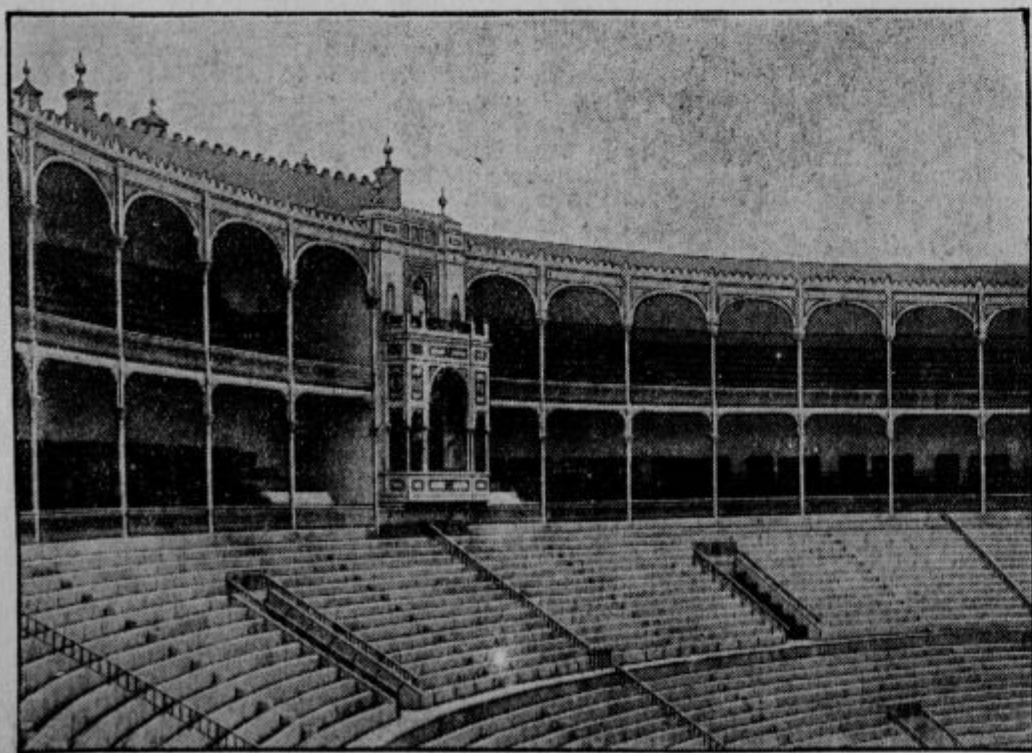
O zadnji možnosti Byrd ne govori mnogo. Smatra jo kot skrajno, ne omenjajoč pri tem, če ima dovolj hrane, kuriva itd. Vsekakor je ta teden precej kriličen in v par dnevih se bo odločila nadaljna usoda Byrda in njegovih ljudi.

Automobili v Pragi

Število avtomobilov v Pragi raste tako hitro, da spravlja v nevarnost vprašanje prometa po praških ulicah. Ze sedaj se na glavnih križiščih često dogaja, da obstane ves promet za nekaj minut. Leta 1921. je bilo v Pragi okrog 2500 avtomobilov, leta 1926. nad 7800, leta 1927. že 10.700, leta 1928. nad 14.300 in leta 1929. preko 17.700. Zadnjič zra- ste to število vsaki mesec za 300 do 400 avtomobilov.

Nov Stadion v Madridu. Pogled na zunanost Stadiona.

Nov Stadion v Madridu. Pogled na en del tribun in odprtih sedežev Stadiona, kjer bo prostora za 22.000 gledalcev.

Pogreb Eme Destinnove

Te dni so v Pragi pokopali slavno pevko Emo Destinnovo, ki je umrla na južnem Češkem. Destinnova je bila znana po vsem svetu. Svoj čas je pela v New Yorku, v nekaterih nemških gledališčih in bila članica Narodnega gledališča v Pragi. Pogreb Eme Destinnove je bila veličastna žalna manifestacija Pražanov, katerih je došlo več desetisočev, da se poslovo od priljubljene pevke. Pri pogrebu so peli pevci narodnega gledališča. Posebno ganljivo je bilo, ko se je pogreb ustavil pred narodnim gledališčem, v katerem je pokojnica

tolikrat pela. Okoli krste so se postavile deklice, ki so nosile napise najboljših vlog pokojnice (Sarka, Libuša, Tosca, Butterfly in mnoge druge). Z balkona so zadoneli otožni zvoki koral »Pot je končana«. Sprevod je nato krenil na višegradsko pokopališče, kjer je grobnica slavnih češkoslovaških kulturnih delavcev — Slavin. V to grobnico so položili tudi truplo Destinnove. Pogreba so se udeležili minister za prosveto dr. Derer in mnogi drugi politični in javni delavci. Predsednik Masaryk je poslal krasen venec.

Katekizem v švedskem parlamentu

Na Švedskem postava prepoveduje, da bi se otroci v ljudskih šolah učili katekizem na pamet. Katekizem se tudi ne sme pri pouku uporabljati kot učna knjiga za krščanski nauk in moralo, marveč samo kot zgodovinska, religiozna knjiga kakor svetopisemske zgodbe. Sedaj je pa v teku gibanje, da bi se v šolah zopet upeljal katekizem. Država je oficijelno krščanska, ima luteransko državno cerkev, kateri praktično pripada vse ljudstvo. Nekateri bi radi izbrali priliko, da bi verski pouk v šolah popolnoma odpravili, drugi pa nočejo ničesar slišati o kaki izpremembi obstoječih razmer. Naučni minister je dovolil, da se morejo otroci nekaj vrstic v katekizmu učiti na pamet, kakor se n. pr. uče na pamet psalne in nekatere duhovne izreke. Omejiti se pa mora na najpotrebnejše. Prepoved, ves katekizem učiti ali ga uporabljati kot učno knjigo, ostane še naprej; ta prepoved ne velja za nekatera religiozna mesta in izreke. Kakor pravi minister, je že naprej slutil, da se bodo pojavila različna mnenja glede tega, koliko in kaj naj se dovoli iz katekizma za pouk v šoli. Upa pa, da bodo vsi člani parlamenta sodelovali, da ne nastanejo resni spori.

Turkestansko-sibirska železnica

Turksib, ene izmed čudnih ruskih kratic, pomeni ta čas najdaljšo železniško progo, ki se še gradi: turkestansko-sibirsko. Dolga bo 1448 kilometrov. Predlansko leto so njen severni del zvezali z mestom Aja-Gusom (prejšnji Sergijopol). Kolodvorska poslopja, brzojavni drogovi in 337 kilometrov proge skozi Kazakstanske pustinje nam nudijo svojevrstno sliko. Pet mesecev kasneje, lani 1. maja so v Semipalatinsku in po vsej sovjetski uniji slavili otvoritev ogromnega mosta preko reke Irtiša, ki predstavlja del proge.

Most preko Irtiša je največji železniški most, kar so jih zgradili boljševiki. Porabili so zanj 5100 sodov cementa, 16.000 kubičnih metrov kamena in peska in 3340 ton železa. Nekaj časa je delalo ta most nad tisoč ljudi. Nenavadno ostra lanska zima je ljudi često prisilila, da so za dva do tri dni morali pustiti delo. Most so zgradili 10 mesecev in 14 dni prej, kakor so predvidevali v načrtu. Stroški so znašali 2.841.000 rubljev. Ko so most zgradili, so ga takoj izročili prometu. Predvsem služi za izvoz v zapadno Kitajsko in za uvoz svile in kože iz Kitajske.

Progo pa grade z veliko hitrico naprej. Na severni progi, ki je dolga 724 kilometrov, dela preko 20.000 ljudi in ravno toliko tudi na južni progi. Kakih 30 odstotkov delavcev je domačinov, kazakov. Na vseh važnejših točkah naletiš na skupne kuhinje, pekarnice, bolnice, zadržne trgovine in poštne urade. Na severnem delu proge se v tem času nahaja 10 potujočih kinematografov, 30 klubov in 60 tečajev za pobijanje nepismenosti.

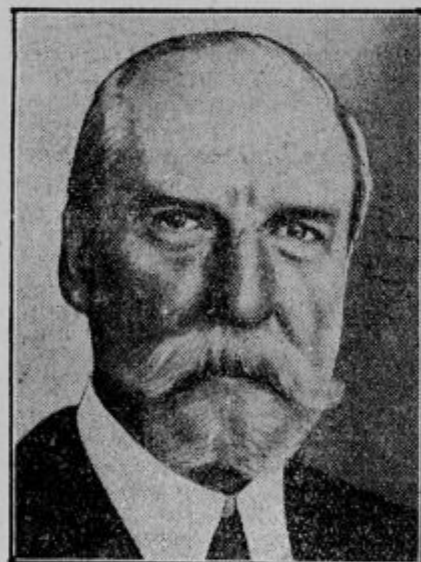
Železniška proga gre po večini skozi suho pustinjo. Do postaje Balkaš je proga že v uporabi. Dne 12. septembra preteklega leta je vozil prvi vlak do Balkaša, ki je od Semipalatinska oddaljen 514 kilometrov.

Na severni in južni progi naravnost tekmujejo, kdo bo preje gotov. Tekmujejo tudi

v tem, kdo bo delo bolje in ceneje dovršil in kdo bo dal delavstvu med tem časom največ prilike, da se kulturno izobrazi. Vse to deluje, da so razmere v drugem gradbenem letu boljše, kakor v prvem.

Lani 19. julija je privozil prvi vlak v Alma Atu, glavno mesto Kazakstana. Prvič je tamošnje prebivalstvo videlo železnega konja in čulo njegovo brlžganje. Navdušenje je bilo nepopisno.

Do 1. oktobra so dovršili na obeh koncih 941 kilometrov proge, torej 60 odstotkov vse proge. Leta 1931. bo delo popolnoma končano.

Charles Evans Hughes, bivši državni tajnik, sodnik pri mednarodnem razsodišču v Haagu, je imenovan za najvišjega sodnika Združenih držav.

Preganjanje sektantov

Po ustrelitvi tako zvanih »križarjev« v Voronežu pripravlja sovjetska vlada velikan-sko obravnavo zoper moskovske pristaše mističnih naukov »Edinega svetišča«. V Petrogradu so zaprli 27 skopljencev, ter se nadaljujejo na temelju zaplenjene korespondence aretacije v Moskvi, Ufi, Tomsku, Irkutsku in drugih mestih. Na čelu obtožencev je Lomonosov, nekoč lastnik velike banke in zdaj veletrgovine v Moskvi. Med skopljenci je več premožnih ljudi kot na primer trgovka Tupinova, zlatar Aleksejev in drugi. Vendar so imeli največ pristašev med delavkami kovinske tovarne v čast Zeljabevu, morilcu Aleksandra II. »Izvestija« pišejo, da so pustili starši skopiti otroke za denar in tudi iz straha. Neka delavka V. I. je hotela izstopiti in se omožiti. Preganjali so jo tako, da je skočila ponoči v Nevo in utonila. »Ne smemo biti napram verskim škodljivcem popustljivejši od carske vlade« zaključujejo svoje poročilo »Izvestija«.

Mina je kuharica pri Strgarjevih. Prosila je gospo, če sme v nedeljo ostati dalj časa zunaj, ker gre obiskat teto. Še preden je mogla gospa odgovoriti, se je oglasila mala Jelka: »Mama, le pusti jo, njena teta je pravkar postala kaplar.«

Nepreviden šofer je podrl mesarskega vajenca, ko je ta raznašal meso.

»Ali sem te zelo? Si morda ranjen?« ga je šofer sočutno spraševal.

Vajenec (po tleh pobiraje vsebino kosare): »Ne vem, tu je srce in stegno, kje pa je moj jezik?«

Radio

RADIO IN LJUDSKO STETJE

V Združenih državah nameravajo pri bližnjem ljudskem štetju na vprašalnih polih postaviti tudi vprašanje: »Imate radio aparat?« Na ta način upajo, da bodo prav gotovo ugotovili število vseh aparatov v Združenih državah, saj so bili vsi dosedanjí podatki zelo netočni, ker tam ne poznajo naročnine.

CLOVEŠKO TRUPLO KOT KABEL

Iz Newyorke poročajo: tehnični vodja oddajne postaje v Columbiju je v trenutku, ko bi morala postaja oddajati prenos govora angleškega kralja na londonski konferenci s strahom ugotovil, da je kabel pretrgan. Ker ni imel več časa, da bi kabel popravil, je kraikoma uporabil lastno telo za kabel. Z obema rokama je zgrabil za oba konca električnega voda in je v tem položaju vztrajal, vkljub 250 voltov močnemu električnemu toku do zaključka govora. Njegove roke so bile sedaj zelo ožgane. — Če je le vse skukaj rest?

DEVET POSTAJ V GRČIJI

Po novem načrtu namerava Grčija zgraditi devet oddajnih postaj, in sicer najprej v Atenah, Zavelu, v Varnju, v Sili, na Hiosu in v Heraklionu. Ostale tri pa še pridejo na vrsto.

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 8. febr. 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.00 Koncert Radio-orkestra. — 18.00 G. Herkov: Esperanto. — 18.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. — 19.00 Delavska ura. — 19.30 Prenos iz Beograda. — 22.00 Casovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Nedelja, 9. februarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje. — 10.20 Fr. Erjavac: Ali nas res živinoreja rešuje? — 11.00 Koncert Radio orkestra. — 15.00 Prenos iz Hrastnika. — 16.30 Reproducirana glasba. — 17.00 Humoriščno štivo. — 17.30 Reproducirana glasba. — 20.00 Varietetni večer: Na harmoniko igra g. Stanko, kuplete poje g. Bučar. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Nedelja, 9. februarja:

Beograd: 12.20 Koncert Radio orkestra. 16.00 Koncert eiganskega orkestra. 17.30 Koncert na citre. 20.00 Violinski koncert. 21.00 Dnevne vesti in čas. 21.15 Pevski koncert. 22.15 Plesna glasba. — **Varšava:** 10.15 Prenos božje službe. 12.10 Simfonična matineja varšavske filharmonije. 15.20 Malo glasbe. 20.15 Ljudski simfonični koncert. 21.40 Prenos iz Krakova. 23.00 Plesna glasba. — **Budapest:** 10.00 Nabožna glasba. 11.15 Protestantovska služba božja. 12.30 Koncert opernega orkestra. 16.15 Glasbena akademija. 17.15 Pesta radio ura. 19.00 Reproducirana glasba. 20.00 Večerni koncert operetne glasbe; nato koncert eiganskega orkestra. — **Dunaj:** 10.30 Zborni koncert. 11.10 Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. 15.00 Koncert Radio orkestra. 18.00 Koloraturne arije. 18.20 Koncert komorne glasbe. 19.30 Iz del Richarda Dehmela. 20.10 Opereta »Grofica Marica«. — **Milan:** 10.45 Nabožna glasba. 12.30 Koncert radio orkestra. 16.00 Drama. 16.30 Koncert Radio orkestra. 20.30 Prenos opere iz Torina: »Legenda o smaragdu«. 23.40 Koncert jazz orkestra. — **Praga:** 19.00 Koncert orkestra na pihala. 20.00 Koncert iz del Pečke-ja in Smateka. 21.00 Reproducirana glasba in plesna glasba. — **Langenberg:** 12.30 Orgelski koncert. 16.30 Violinski koncert. 20.00 »Čardaška knežinja«, opereta; nato plesna glasba. — **Rim:** 10.00 Nabožna glasba. 13.00 Opoldanski koncert Radio kvinteta. 16.00 Popoldanski koncert. 21.02 Prenos opere »Iris«. — **Berlin:** 19.30 Arije in pesmi. 20.30 Operetni večer; nato plesna glasba. — **Katovice:** 10.15 Prenos službe božje iz Vilne. 12.10 Simfonični koncert. 16.00 Koncert radio orkestra. 17.15 Mladinska ura. 19.25 Prenos iz Varšave. 21.00 Večerni koncert. 21.45 Literarna ura. 23.00 Plesna glasba. — **Toulouse:** 13.00 Koncert simfoničnega orkestra. 18.00 Plesna glasba. 18.35 Koncert na kitaro. 19.00 Ruske pesmi. 19.30 Simfonični koncert. 20.25 Pesmi. 21.00 Večerni koncert zabavne glasbe. — **Stuttgart:** 11.45 Koncert moškega pevskega zbora. 14.00 Marionetno gledališče. 17.00 Violinski koncert. 19.30 Večerni koncert na pihala. 20.30 Koncert zabavne glasbe. 21.30 Večerni koncert radio orkestra. 23.15 Plesna glasba. — **M. Ostrava:** 9.00 Nabožna glasba. 11.00 Glasbena matineja. 12.00 Opoldanski koncert orkestra. ne16.00 Veliki popoldanski koncert. 19.00 Koncert plesne glasbe. 20.00 Ob 80 letnici Masarykovi. 20.20 Slovaški večer. 22.15 Koncert zabavne glasbe.

Pridobivajte novih naročnikov!

Sprejme se

korespondentka

perfektna strojepiska, zmožna slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, slovenske in nemške stenografije. Nastop takoj. Služba trajna. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe: Ljubljana, poštni predal štev. 131.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

UNDERWOOD

svetovno priznani — najboljši pisalni stroj — na zalogi pri tvrdki

LUD. BARAGA, LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA 6

TELEFON 29—80

Naš dragi svak in stric, gospod
medicinalni svetnik

dr. Ignac Jelovšek

bivši višji okrajni zdravnik v Radovljici

je v četrtek, dne 6. februarja ob 11 zvečer, previden s tolažili svete vere, po daljši bolezní v 82. letu v Gospodu zaspal.

Truplo blagopokojnega se bo v soboto, dne 8. februarja ob 12 v hiši žalosti, Ljubljana, Nunska ulica št. 3, blagoslovilo in potem prepeljalo na Vrhniko, kjer bo pogreb ob 2.30 od cerkve sv. Pavla na vrhniško pokopališče.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana-Vrhniko, 6. februarja 1930.

ŽALUJOČI OSTALI.

PROTIKAŠLJU, PROTI PREHLADU

najboljše sredstvo proti prehladu, kašlju, bolečinam v vratu in astmi. Zdravniško priporočeno!

Samoproizvajalec

**KANOLD D. D.
KARLOVAC**

Odlikovana z zlato svetinjo v Kopenhagenu. — Dvorn. dobavitelj Njeg. Vel. kralja Švedske in Njeg. kr. vis. prestolonaslednika kraljevine Švedske. — Te po celem svetu slovite tablete

SE DOBIVAJO POVSOD!

TVORNICE:

KOPENHAGEN, GÖTEBORG, WIEN, BERLIN, NÜRNBERG, ESSEN, MILANO, PRAGA, LESZNO

Dobro izvežbane

blanširerje in falcerje

ki znajo delati na strojih, sprejme večja tovarna usnja. Ponudbe z navedbo zahtevkov in dosedanjega službovanja je poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Stalno delo« štev. 1514.

✠ Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba mati, stara mati itd., gospa

**Katarina Zajec
vd. Slapničar roj. Klemenčič**

danes ob pol 9 dopoldne, v 86. letu, po dolgi mučni bolezni, večkrat previdna s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajke bo v nedeljo, dne 9. t. m. iz Dolskega št. 7, na pokopališče sv. Agate. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Helene v Dolskem. Dolsko, dne 7. februarja 1930.

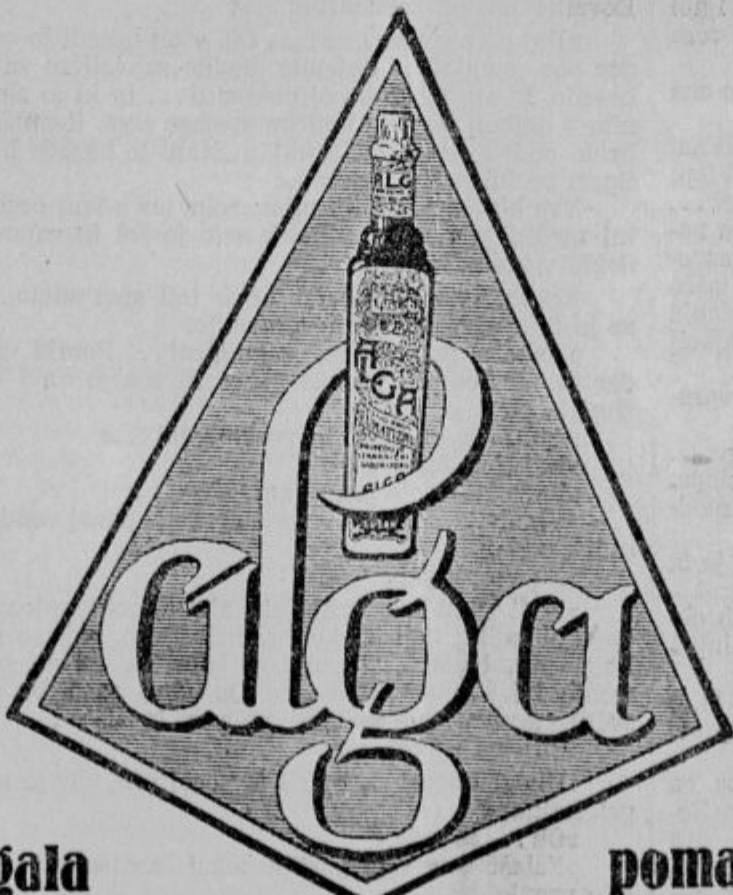
ŽALUJOČI OSTALI.

Revmatizem odpravi zanesljivo in naglo!

Pomagala

V lekarnah in drogerijah steklenica Din 16.—

pomagala

je tisočem ljudem tudi Vam bo

Vse bo enostavno rešeno v:
kosteh - členkih - mišicah
zobeh - glavi
odpravi zanesljivo in naglo

4 steklenice Din 77.—
8 steklenic » 131.—
14 » » 205.—
25 » » 320.—

Po pošti pošlila: Laboratorij »ALGA«, Sušak

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta ca 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglaš. 5 l. in. Oglaš. na devet vrstic se računajo v 1. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe isčejo

Gospodična

večja srbskega, nemškega in madjarskega jezika, izurjena v vseh pisarniških poslih, išče primerne nameščenja v Sloveniji. Pisma prosi na Vlaskelec-ov oglasni zavod, Novi Sad, pod »Perfektna«.

Zakonski par

mlad in zanesljiv, brez otrok, z daljšo trgovsko prakso, lastno koncesijo in osebo pravico, želi primer. nameščenja ali pa kakšnega blaga v komisijo. Ponudbe pod »Zakonca«.

Pošteno dekle

isče službo v dobri hiši. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1530.

Ključavničarske obrti se želi učiti kmetski fant, star 16 let, poštenih staršev, v mestu ali na deželi. - Naslov v oglasnem oddel. »Slov.« št. 1531.

Službodobe

Dva vajenca

za mizarstvo sprejme Ivan Merhar, Stanežice, p. št. Vid nad Ljubljano.

Dva žagarja

marljiva, trezna in poštena potrebujejo za vnečijanko; eden naj bi bil oženjen, drugi samski. Plača 5 Din na uro. Nastop 1. marca. Ponudbe na firmo Petrovič, pošta Busovača, Bosna.

Vajenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 1534.

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fazoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Stanovanja

Meblovana soba

lepa, separ. vhod, elektrika, se odda gospodu. Florjanska ulica 31/L.

Prazna soba

v bližini splošne bolnice se odda. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 1540.

Vnajem

Pisarniški lokal

v 1. nadstr. na Dunajski cesti se odda takoj. — Vprašati pri Gospodarski zvezi, Ljubljana, Dunajska cesta.

LOKAL

za pisarno

se takoj odda. Slomškova ulica 33, pri cerkvi Srca Jezusovega.

Posestva

Lepo zemljišče

ca. 6000 m², za glavnim kolodvorom v Ljubljani, ceno naprodaj. — Ponudbe na inzeratni odd. »Slov.« pod »Zemljišče« št. 1482.

Kožarsko tovarno

moderno opremljeno, in stanovanjske hiše, prodaja za 300.000 Din Zagorski, Maribor, Tatenbahova 19.

POHISTVO

priprosto in najmodernejše Vam nudi trdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

Kmečka hišica

z vrtom ob dolenski progi, se takoj kupi. Ponudbe pod »Kmečka hiša«.

Hiša

v kateri se nahaja trgovina, v bližini Bleda, takoj naprodaj. Naslov pod št. 1567.

Stavbena parcela

1100 m², blizu trnovske cerkve, ob novi cesti, vodovod, elektrika na mestu, ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Parcela« št. 1562 na upravo.

Objave

Preklic.

Podpisani Franc Puhar preklicujem tem potom vse neresnične govore, katere sem govoril proti gđ. Ani Gričar in se ji tem potom zahvaljujem, da je odstopila od sodnijske tožbe. Fr. Puhar.

Glasba

Harmonij

naprodaj. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1451.

Kupimo

20% kronske bone kupuje najkulantnejše po dnevi ceni Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva 14.

Oglje in trame

vsako količino — kupuje stalno trdka Škrbec & Bartol, Ljubljana Miklošičeva cesta 6.

20% bone

kupi in plačuje najbolje Franc Reisner, trgovec - Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

Sode

od jedilnega in strojnega olja, vsako množino, kupim. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1419.

Obroče

za sode, 45 mm širine, vsako množino, kupim. - Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 1418.

Vreče za oglje

kupuje družba »Ilirija«, Dunajska cesta št. 46, tel. 28-20.

20% bone

kupi Franc Uran, Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telef. 2820.

Ognjegasna brizgalna prenovljena, ki črpa vodo sama iz globine do 7 m, se kupi. - Ponudbe na županstvo občine Sv. Vid nad Cerknico.

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko izredno ceno

I. MACEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Razno

Sveže najfinije norveško

ribie olie

iz lekarne Dr. G. PICCO. LI-na v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam

COKO-BANANE SO SLASTNE!

AMERIŠANSKI IZUM NOVEGA BENCINSKEGA HRANLJIVCA!

Walter Critchlow, 1924-K st., Wheaton, Ill. U. S. A., je dobil patent za bencinski hranljivec in odstranjevalec ogljika pri avtomobilih in plinskih motorjih, ki prekaša vse dosedanje.

Stari Ford doseže z 11 bencina 26½ km, novi 22½ km.

Vsaka druga znamka pokazuje neverjetno večje delo od ¼-½.

Izumitelj nudi napravo za vpljavo brezplačno. Enako oddaja povsod agenture in zastopstva ki donosajo mesečno \$ 250 do \$ 1000.

Pišite še danes v angleščini na W. Critchlow, 1924-K st., Wheaton, Ill., U. S. A.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK črna - 11 AK

Širite »Slovenca«!

Obri

Vezenje

nevestinih oprem zaves pregrinjaj najcenejše in najfinije Matek & Mikeš Ljubljana poleg hotela Štrukelj Entlanje ažuriranje, predtiskanje takoj

Dežne plašče

za dame in gospode, perline za dečke in odrasle, tople podloge k dežnim plaščem itd., kupite najbolje v specialni trgovini Jancigaj, Tavčarjeva (Sodna) 1, nasproti kavarni »Evropa«.

Aidova moka

Polenta, zdrob . . . 3-
Koruzna cinkv moka . . . 2-75
Pšenična ednotna moka . . . 3-20
Razpošiljam vsako množino od 25 kg napre.

Pavel Sedeš, umetni mliz. Javornik, Gorenisko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

»SPECTRUM« d.d.

tvornica optič. in bruš. ogast. kila Ljubljana VII

Celovška cesta 81 — Telefno 2343

Za rebo, Osi ek. Središnica : ZAGREB

7rcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah kakor tudi brušene prozorne šipe, izobčene plošče, vsteklavanje v med. Fina, navadna ogledala.

20 ODSOTNE KRONSKÉ BONE

kupuje v okvirju svoje potrebe po 60%

Pučka štediona, Osijek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal.

Požurite se!

Pierre L' Ermite:

Žena z odprtimi očmi

Roger Maude je izgubil svojo vero. Morda bo to vero spet našel, če bo dobil za ženo tisto, ki jo ljubi in je sama dovolj verna, da utegne v njem obuditi vero njegovega detinstva.

Ta žena — joj, ta žena ni nobena druga, nego ona sama!

Torej naj se odzove klicu požrtvovalnosti? Ali naj doprinese svojo žrtve? Naj torej žrtvuje svoj mali lepi rojstni kraj . . . naj žrtvuje vse, kar ji je najbolj všeč . . . naj žrtvuje nesrečnega Filberta, ki tam doli čaka nanjo . . . njega, ki čaka na kolenih kleče pred Razpelom? Ali naj se žrtvuje življenju v Parizu, poleg tašče in dveh svakinj, s katerimi je bilo že prvo srečanje nepopisno trpljenje in grozen udarec za njen najbolj upravičeni ponos?

Rolanda se je z grozo potapljala v vseh teh vprašanjih . . .

Skušnja sledi skušnjavi . . . Razlog razlogu . . . Slehera misel je bilka, katere se obupanec oklepa. Razsodnost pobožnega dekleta se duši pod neizpodbitno doslednostjo Rogerjevega dokazovanja.

Po ulici Lépie se vračajo . . . oh, kako dolga je ta pot!

Noč, ki je med tem postala vse bolj črna, jih obema, kakor da hoče braniti begu pred tem poslednjim naporom. Roger Maude koraka ob Rolandi.

Na obrazu mladenke opazuje zdvojenost, ki jo je povzročil najmanj pričakovani razlog. V mraku vneto ponavlja:

»Da, izgubil sem vero; toda ni ga človeka na svetu, ki bi mi jo mogel spet vcepiti, razen vas, Rolanda, draga moja . . . Mislim, da ga ni večjega čara za človeka viteške in mistične narave, kakršne ste vi, nego, rešiti dušo, in sicer dušo mladega človeka, rešiti jo s pomočjo »ljubezni«. Ali mar ne, Rolanda? . . . Ne boste vendar odklonili, postati mi angel v najresnejšem, najglobljem in najsvetejšem pomenu besede.«

Roger Maude je pogledal dekle in spoznal, da je prav to vprašanje zadelo v živo in trpinčilo njeno srce.

»Prosim vas, gospod Maude . . . povedali ste že, kar ste imeli povedati . . . Uporabili . . . morda celo zlorabili ste vzvišeno sredstvo, o katerem nisem niti mislila . . . Prosim vas! . . . ne trpinčite me še dalje! . . . Dovolite mi, da preudarim! . . .«

»Da preudarite! . . . Oh, v tej besedi je vendar vse upanje! . . . Rolanda, bodite zahvaljeni za to besedo, ki ste mi jo nočjo poklonili . . . in ki jo shranim v najbolj skritem kotičku svojega srca. Resnično, hvala bodi Presvetemu Srcu! . . . Kajti te besede bi v Operi ne bil postal deležen.«

Ves blažen je stisnil njeno roko ter s tem poskušal utrditi jo v njeni obljudi, nato je šel in zapustil dekle v najhujši zdvojenosti.

Ko sta vstopili v hotel, se je teti spet zdelo, da se je bilo nekaj med njima zgodilo.

»Kako si mi žalostna, Rolanda! . . . Pozabi vendar že na neumno pustolovščino, ki sva jo davi doživeli!«

»Ah, to je že daleč in pozabljeno! . . .«

»Kaj ti je torej?«

»Rada bi videla jasno sama vase . . .«

»Videla jasno sama vase . . . ? Toda povej vendar, radi česa?«

»Ne vprašuj!«

»Bodi temu kakorkoli, jutri zjutraj pojdem k svetemu obhajilu; tudi jaz bom prosila Boga, naj me pelje po pravi poti . . . Prosila ga bom, naj mi da znamenje, tako zame, kakor zate. On edini nima bo posvélite na pravo pot na tem strašnem križišču.«

»Strašno zares! . . .«

»Ubogi Roger! . . . Stori je noči vse, kar je mogel, kajne?«

»Oha . . . seveda.«

»Nalšč sem vaju pustila nekaj časa sama . . . Ni bilo prav! . . .«

»Morda . . .«

Tisto noč je Rolanda slabo spala. Kakor ostra puščica je bila zapičena vanjo Rogerjeva prošnja, naj

se žrtvuje zanj. Budna se je obračala . . . obračala vso noč . . . Je-li to morda vse božja volja? . . .

Je-li to morda samo nova zvijača, da jo spravi s prave poti in hkrati uniči dve življenji? Skušnja . . . ali klic apostolstva . . . ?

Najprej je prišlo Rolandi na misel, da bi obiskala gospoda voditelja iz »Stare Rakovice« ter da bi mu razložila stvar, ki obtežuje njeno vest. Toda v tem slučaju bi morala izdati Rogerjev verski dvom. Čeprav ne bi izustila amena, bi ga gospod voditelj takoj ugnil.

Če bi govorila jutri z enim gospodom kaplanov v cerkvi Sacré-Coeur . . . ? Duhovnik je najboljši svetovalec v težkih urah življenja!

On živi v milosti svojega poklica . . . na neki višji stopnji . . . izkušen je . . . osebne koristi nima nobene . . . Boljšega nasveta ne bi mogla nikoder dobiti. Napoved pa je tam Bog; on jo bo peljal k tistemu duhovniku, ki je v tem slučaju na primernejši.

Naslednji dan se je bil naredil zjutraj bisernostiv in poln je bil oktorske melanholije, ki človeka v dno prevzema. Obe ženski sta šli počasi po ulici Lépie ter opazovali v polni dnevni svetlobi ogromno mesto ob vznožju, nad katerim se je vil dim in je bilo zajeto v neprestanem mrzličnem toku. Vstopili sta v božji hram in po kratki vroči molitvi sta počakali svete maše.

Rolanda je zapustila svojo tetko ter šla vprašat po službojučem gospodu kaplanu.

Kakšen je? . . . tega ona ne ve. Pa vendar bo ta duhovnik že čez nekaj hipov odločal o njenem življenju, o njeni bodočnosti, o njenem srcu.

Kako strašna je duhovnikova odgovornost, po kateri teži bi časih ošibile rame angela, kakor pravi sv. Avguštin! Vprašanje, ki ga je Rolanda skrbno zapisala, se je glasilo:

»Dekle, ki ljubi od nekdanjega vernega in pobožnega mladeniča, s katerim je malone zaročena, bo-li svoje življenje bolj uporabila, če se omoži z drugim mladeničem, ki ga ne ljubi . . . ki ga nikoli ne bo mogla ljubiti, ne njega, ne njegove okolice, a ga bo morda po tem zakonu priviedla zopet k vernosti in pobožnosti?«